

73
Pisac: M. Dupor
Dupor

米列 杜波而

MALO KINESKI

KORČULA
1958

E/3

馬可波羅

Prije sedam stoljeća
Korčulanin MARKO POLO
pozna Kinu, govori kineski

GRAĐANSKA KNJIZNICA U KORČULI

Br. invent.	A 91
Struka:	809

Znate li kineski?

Kako ne ? ! Turandot...

Legenda ili — laž — Kinezi niti su imali takvu princezu' niti su ikada izgovorili slovo „r“.

Onda — mandarin !

Opet „r“ ! To je sanskrtski „mantrin“, svoje su mandarine Kinezi nazivali — guan'.

Dobro — a rikša ? !

Još jedno najgore „r“ ! Ime dolazi od Japanske Jinrikishi. Evropski mislonar Bayley još nije proglašen blaženim, a prvi je izmislio kola ljudske zaprege No to se kineski zove žen - li - če.

Ne znam ...

Nego dajte šušu ovamo pa da čujete: Mama nije naša riječ već kineska sa istim naglaskom. Papa, to je po kineski otac. ča = čaj, če = čeze, ku = plakati, šu - mu = drveće, a zašto ono strica zovete šu - šu a brata ko - ko ? ! Pa i ova šuša kineski se kaže - šou.

!!!!???

Nema, druže, više princeza, mandarina, rikša, pa ni „gorke snage“ ku - li. Nije to više jezik za nastrane sinekologe. Iz milenijskih konfučijanskih stega, iskrom revolucije iskočilo je najveći ljudski soj i stao u prvi red socijalističkih progresa. Otvoren je drevni kineski zid pa i sama brana Himalaja; okretni, slobodni Kinez pojavljuje se na svim stranama svijeta, pa tako i kod

nas. Nema više usamljenih putnika Polova doba. Kulturne veze, kakvih nije bilo od postanja nas i Kine, uspostavljaju se. Red je nešto znati o jeziku najvećeg naroda, velikog i čestitog dijela čovječanstva, koji je svijetu mnogo dao a malo primio; nadasve o narodu čije su moralne odlike i miroljubive tradicije toliko poznate.

Bez naučnih pretenzija i bez straha od ocjene nudimo vam skromni udžbenik skromnoga jezika i naroda, ne ulaziće ovo u zbirku rijetkosti — učite malo kineski.

Oslovljavanje

Zgodni mladiću, kada naučiš ovo malo kineski, ne zaleti se osloviti prvu Kineskinju na putu. Markiza iz Pariza prašta lakše tvoju neodgojenost, ali kineski pojmovi o lijepom vladanju stariji su tisuću godina od francuskog bon-tona, i toliko su Kinezl učivilji od nas Evropljana. Misli na onu pjesničku ljubavnu ponudu francuskog profesora koju kineska soberica odbija: „Tako kod nas pišu kočilaš!“.

Prosto oslovljavanje sa **ni** 你 = ti vrlo se malo upotrebljava u stara vremena a ne upotrebljava se ni danas. Duga kultura stvorila je i ovaj kodeks oslovljavanja prema spolu, starosti, rangu i obrazovanju sagovornika. Tako je nekad postojao ovaj čitav „zodljak“ oslovljavanja:

1. Nin	= općenito, ali više nego ti
2. Ni - na	= približno kao naše vi
3. Nin - na	= nešto više nego vi
4. Cun - dzja	= vaša časna kola
5. Ni - lao	= vi starino (podređenima starijim)
6. Go - 'sja	= Ispod savjeta (kao gospodine)
7. 'Sjen - šen'	= ranije rođeni (gospodine učitelju)
8. Lao - 'sjun'	= stariji brate (starijima od sebe)
9. Da - go	= veliki brate (više od gospodine)
10. Lao - ye	= stari oče (uvaženi gospodine)
11. Da - lao - ye	= veliki stari oče (ministrima)
12. Da - žen	= veliki mužu (plemstvu i sl.)

Zodljak je pao, zvijezda revolucije izbacila je sretno rješenje oslovljavanja sa **nin** 您, puno sretnije od našeg „tikanja“ i

višanja", sretnije i od engleskog you, jer je **nin** izvedeno od jednine. Danas je u Kini to općeniti način oslovljavanja svakoga. Daje li se nekome više pažnje, može se reći **ni - na**. **Nin** | **ni - na** može se govoriti istodobno. **Nin - hao?** Vi dobro? **Ni - na?** A vi? Ne osjeća se potreba da se tu dodaje **ču'** 主 = gospodin ili **gu - nian'** 姑娘 = gospođica. Učitvost duduše traži da se starijem čovjeku kaže **nin - lao** 尊老, **Lao - bo - bo** 老1. 1白 (člko) I sl. Strancu se nekada kaže **'sjen - šen'** = gospodine, ali više nego sa **nin** nije potrebno nikoga osloviti.

Jedino: pristupajte sa dovoljno pažnje, pazite ljudski red i mislite na našeg mladoga profesora!

Malo gramatike

Aplauz učenic! Gramatike nema! Ni nepravilnih glagola ni gerundiva. Nema imjena, rodova, spolova; čak ni kopula. Kratke kriklate riječi lete u korjenitom obliku kako su se i recile: ja - brz - znati - govoriti - kina - jezik... Imenica se često ne razlikuje od svog pridjeva i glagola: **hua** znači govor, govoriti, slika, slikati, crtež, crtati, cvijet, cvjetati, rascvjetano Carstvo sredine kako se je zvala i još često zove Kina, - **Huâ**.

Sa riječima kao **hua** nebi daleko došli. Jednosložnih riječi je malo. Dolaze složenice, mada ne u našem smislu riječi: **do - šao** 多少 (mnogo - malo) = koliko, **hai - kou** 海口 (more - usta) = luka, **ma - dao** 馬刀 (konj nož) = sablja, **huo - hua** 火花 (vatra - cvijet) = iskra.

Poznate su zato udvojenice: **žen - žen** = ljudi, **mei - mei** = mlađa sestra, **mai - mai** = trgovanje, **bai - bai** = uzalud, **lao - lao** = starija gospođa. **Lao** = star, nije uvreda nego čast, čak i za gospode.

Imenice

Žen znači čovjek, ljudi i čovječnost. Deklinacija nema. Za množinu upotrebljava se redovno **men** 人門. **Tun - dži** - drug, **tun - dži - men** - drugovi. Neke se opće imenice poznaju po sufiku **dze** 子, **er'** 兒, **ši** 干, **džja** 家, zatim **dži**, **dže**, **juan**. **Džan - ši** borac, **džë - ben - džja** kapitalist, **gun - čan - džui - dže** komunist.

Vlastite imenice su redovno dvosložne: **Tjän - šan** 天山 nebeska planina, **Bej - Dzin** 北京 Sjeverna metropola, **Si - an** 西安 Zapadni mir, **Šan' - haj** 上海 Na moru, **Še - čuan** 四川 Četiri

područja, **Džun - guo** 中国 zemlja sredine, **Yin - guo** 英国 zemlja heroja (Engleska) ili **Nan - guo** zemlja Juga, Jugoslavija. Punim imenom ona se doduše zove **Nan - si - la - fu - guo**, najbukvalnije prevedeno: zemlja juga gdje novi čovjek vuče, tako se pri tom tako ne misli. Kineski jezik voli kratkoću pa našu zemlju najčešće zovu **Nan** 南, Jug.

Sjajan je stari običaj Kine, da čovjek može sebi promjeniti ime ako sa starim nije zadovoljan. Imena su simbolična: **Lao - Ce** 老子 Star - dijete, **Li - Taj - po** 李太白 Šljiva bjelača, **Ču - De** 生德 Crvena vrlina ili **Le - nin** - 列寧 onaj koji uređuje mir, Lenin. Zbog mase homonima mogu se doduše strana imena po volji transkribovati i počasno i pogrdno. Uskoro ćete odgnetnuti ime autora sa naslovne strane: ja sam, dakle, Trbuhi Riže Redoviti Val. Milo mi je ime, kineske me domaćice ciljene, želim da pogubni sveti carski Jang što prije bude ukroćen muškom snagom socijalističkog plana i da nosi Redovite Valove plemenite hrane na mnoga ljeta, **Wan swei!**

Zamjenice

Lične: **vo** 我 ja, **ni** 你 ti, **ta** 他 on, **ta** 她 ona, a množina **vomen**, **nimen**, **tamen**, **tamen**.

Posvojne: prave se isto kao i pridjevi sa dodatkom **dē** 的 kao na pr. **ta - dē** 她的 njezin. Jedino, mjesto **nin - dē** Vaš, iz poštovanja kaže se i **Guej** („pravil“). Garantujem deklinaciju nema: ja Vam kažem, **vo šuo nin** (ja kazati Vama).

Pridjevi

Od svake imenice u našem riječniku možete sami napraviti pridjev dometanjem **dē** 的. **De - guo** Njemačka, **de - guo - dē** njemački, **ži - ben - guo - dē** Japanski itd. Iznimke su riječke, i to baš ova dva: Japanski se kaše i **wo**, a njemački **de - i - či** (dojč?!).

Poređenje pridjeva zgodno je doduše za gradaciju ocjena našim nastavnicima: **hao** dobar, a zatim: **hen - hao**, **tin - hao**,

dzui - hao, **ken' - hao**, **dai - hao**. No najčešće se radi drugi stepen **hen - hao**. **Hao** je dakako i pridjev i prilog. **Haj - hao** znači sve u redu Q. K.

Gлагoli

Kakvi glagoli?! Radnju prepoznajemo zbog blizine imenice zamjenice. Prezent i futur su uglavnom jednaki, **vo laj** ja dolazim, ja ću doći. Za futur služi i glagol **jao**, **vo jao laj** ja ću doći. Za prošla vremena dodaje se sufiks **la** 了 (III lo, le, lie, liao): **Dzo la** 坐了, sjeo sam, **dzo la** 坐, 了 sjeo si kao i **dzo la** sjeli smo. Imperativ **dzo!** 坐 sjedi! sjedite!... **Hao** iza glagola znači da je radnja uredno svršena.

Sufiks **dže** označuje trajnost radnje: **kai** otvoriti, **kai - dže** rastvoriti. Sufiks **kai** znak je proširenja: **ku** plakati, **ku - kai** zaplakati se. **Ci - laj** znači počimanje: **či** jesti, **či - ci - laj** poči jesti. Započete trajne radnje dobivaju često prijedlog iza glagola: **ay** 爱 voliti, **ay - šan** 爱上 zavoliti. Uduženi glagoli znak su kratke iterativne radnje: **kan** 看 gledati, **kan - ken** pogledati, **dzjan** 見 vidjeti, **dzjan - kan** proviriti, **den - den** počekati, **ku - ku** zaplakati. Sa **kai**, **šan**, i **'sja** 下 tvore se svršeni glagoli: **fen** dijeliti **fen - kai** razdjeliti, **'sje** pisati, **'sje - šan** napisati, **ša - šan** ubiti, **žen - 'sja** baciti, **dzo - 'sja** sjesti, **to - 'sja** svuci se. Sufiks **de** iza glagola znači eventualnost da III ne: **dun'** razumjeti **dun' - de** da II razumije, **šen' - de** biti III ne biti, **žen - de** poznati III ne, da II poznate možda i sl.

NI dvojni glagoli se ne menjaju **šuo - min'** razjasniti, **vo šuo - min'** ja razjašnjavam, itd.

Brojevi

Postoji slika izraza za okrugle brojeve: par, tuce i sl. Inače pravilnost je kao i kod naših brojeva.

1 一 y	6 六 liu
2 二 er', lian'	7 七 ciji
3 三 san	8 八 ba
4 四 së	9 九 džiu
5 五 wu	10 十 ſi

11 = ši-y	41 = se-ši-y	80 = ba-ši
12 = Ši-er'	42 = " er'	90 = džiu ši
13 = ši-san	43 = " san	100 = y-baj
14 = ši-sé	44 = " së	101 = y-baj-lin-y
15 = ši-wu	55 = " wu	102 = y-baj-lin-er'
16 = ši-liu	46 = " liu	103 = y-baj-lin-san
17 = ši-ćji	47 = " ćji	104 = y-baj-lin-se
18 = ši-ba	48 = " ba	106 = y-baj-lin-liu
19 = ši-džiu	49 = " džiu	107 = y-baj-lin-ćji
20 = er-ši	50 = wu ši	108 = y-baj-lin-ba
21 = er-ši-y	51 = wu-ši-y	200 = er'-baj
22 = " er'	52 = " er'	201 = er'-baj-lin-y
23 = " san	53 = " san	202 = er'-baj-lin-er'
24 = " së	54 = " se	300 = san-baj
25 = " wu	55 = " wu	400 = se-baj
26 = " liu	56 = " liu	500 = wu-baj
27 = " ćji	57 = " ćji	600 = liu-baj
28 = " ba	58 = " ba	700 = ćji-baj
29 = " džiu	59 = " džiu	800 = ba-baj
30 = san-ši-	60 = liu-ši	900 = džiu-baj
31 = san-ši-y	61 = liu-ši-y	1.000 = ćjan
32 = " er'	62 = " er'	1.500 = y-ćjan-wu-baj
33 = " san	63 = " san	2.000 = er'-ćjan
34 = " së	64 = " se	3.000 = san-ćjan
35 = " wu	65 = " wu	4.000 = se-ćjan
36 = " liu	66 = " liu	5.000 = wu-ćjan
37 = " ćji	67 = " ćji	6.000 = liu-ćjan
38 = " ba	68 = " ba	7.000 = ćji-ćjan
39 = " džiu	69 = " džiu	8.000 = ba-ćjan
40 = së-ši	70 = ćji-ši	9.000 = džiu-ćjan

U nacrtu Hermetike posvetlismo poglavije brojnoj imenici **wan**. **Wan** je okrugli broj 10.000. U drevno carsko doba pisani je znakom svastike 卍. Nakon toga pišu ga komplikiranim znakom škorplona (str. 10). Nova Kina pojednostavljuje znak ovako 万. 50.000 se kaže **wu-wan** 五万, tj. 5 milijada. Ako je u sredini cifara nula lin' potrebno ju je spomenuti: 51.506 **wu-wan-y-ćjan-wu-baj-lin-liu**. Million je **baj-wan**, milljarda **ši-wan-wan**. Iako se „život“ (Hell!) kaže **wan-swe'**, drevni simbol 卍 rabi se kao neki znak žalosti. To bi Evropi moglo stajati — 10.000 godina. Primjeri ostalih brojnih izraza: $\frac{1}{3} = \text{san-fen-dži-y}$ 三分之一, $\frac{1}{6} = \text{liu-fen-dži-y}$ 六分之一. Tri puta **san-cü**, pet puta **wu-cü**, $3 \times 6 = 18$ **san-čen-liu den juj di-ši-ba**.

Redni brojevi se prave jednostavno. Ispred broja se stavlja čestica **di**: **di-di-y** = prvi, **di-san** = treći, itd. Ovo stampamo 1958. **di-ćjan džiu-baj wu-ši-ba**.

Ostale riječi i njihova mjesto

Glavni prilozi su: **do-dzan** kada, **čan'-čan'** uvjek, **jun-bu** nikada, **tjän-tjän** stalno, **dzo-tjän** juče, **tjän-žži** danas, **min-tjän** sutra, **wej-sen-mo** zašto, **dzaj** opet, **na-er'** gdje, **na-li** tuden, **mo** kako, **do-šao** koliko.

Veznika skoro nema: **er'** 而, **je** 也, **ho** 和, **ko** 可, ustvari imaju i značenje glagola. Kao kopula važi opća negacija **bu** 不. **Bu** stoji uvjek ispred riječi koju negira. Upitne su čestice **a**, **ma**, **mo** 么 i stoje redovno na kraju rečenice. Uzvik je **hen'**.

Sa prijedlozima je stvar nešto složenija. Najčešći su: **šan'** gore, **'sja** dolje, **dzaj** uz, **jan** na, **cun** od, **dao** do; ali **šan** znači penjati se, **'sja** silaziti, **dzaj** nalaziti se, itd. Rijedak je slučaj da prijedlozi stoje ispred imenice kao kod nas: **jan lu dzou** po putu Iči, **ži-ben dzaj juan dun**, Japan je na dalekom istoku. Oblično im je mjesto kao i u mađarskom jeziku:

lu-šan'	na putu
ćao-'sja	pod mostom
dao-šan'	na otoku

cjn - sjia dži - šan' od dolje do gore
džo - dze - šan' fan - dže - šu na stola je knjiga
šu fan - dzaj džo - dze - šan knjiga je na stolu

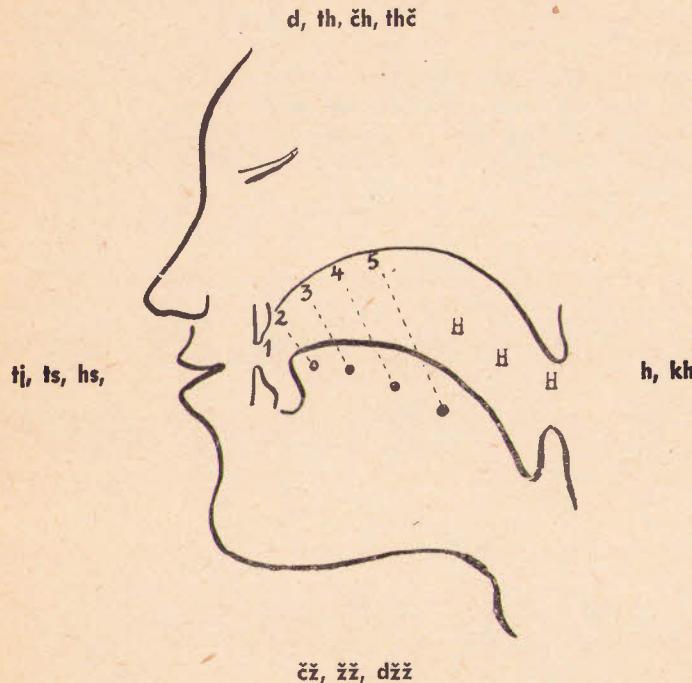
Isto tako često idu na kraj atribut i apozicija: **ma - he' = crni** konj, **čou - cun = selo** Čou. Karakteristični šu i ovli izrazi: **vo - guo** (ja država) = naša domovina, **vo dzja** (ja kuća) = moja kuća, umjesto **vo - men - dë guo** i **vo - dë - dzja**.

Za složenice nema problema: **mu** drvo, **ma** konj, **mu - ma** drveni konj (gimnastički): **šui** voda, **šou** ruka, **šui - šou** 水手 mornar; **huo - ši** 火石 vatra -kamen = kremen, **ši - in'** 石英 kamen-junak = kvarc, **hua - šu** 花束 cvijet - snop = buket, i sl. Ali **ma - mu**, **šou - šui**, itd. u tom smislu nebi značilo ništa. Iznimke su rijetke: **dzja - šui** gumarabika, **žui - dzja** tutkalo.

Složene rečenice vrlo je teško sastavljati zbog komplikiranih pravila i nedostatka interpunkcije. Naprotiv, proste rečenice prave se vrlo jednostavno; redoslijed je kao i kod nas: subjekt, predikut, objekt, a nema mijenja ni kopula.

'Sja jü	Kiša pada
'Sja süe	Snjeg pada
Šan gao	Brdo je visoko
Žži lo	Sunce zalazi
Fän' čü	Vjetar se diže
'Sja da - jü	Klisa pljušti
Dze ču - men	Sin izlazl (na vrata)
Ma kue pao	Konj trči brzo
Vo - män čü' šan' - gun'	Idemo na rad
Ho - če kai - la	Vlak dolazi
Ta - min huj - dzja čü'	Oni se vraćaju kući
Ke - li - mu bu dao	Krim nije otok
Tjän - ho do' sin'	Milječni put ima mnogo zvjezda
Vo bu - laj, vo jo ši	Neću doći, zauzet sam
Jo žen dzaj - men vai	Netko stoji pred vratima

Jo - žen an men lin Netko zvonil na vratima
Nin jao šuo - man Molim govorite polako
Da šan' bej jo si - bo - li - ja Sjeverno od velike planine je Sibir
Pao liao ho - šan, Može uteći fratar,
pao - bu liao miao ali ne može uteći samostan

Karakteristični su za nas naročito oni suglasnici koji nastaju u četiri ekstremna predjela usne šupljine. O ostalim suglasnicima i samoglasnicima viđi naredno poglavlje o Izgovoru.

Da bi bolje shvatili stvaranje rečenica na kineski način probajte neke analizirati sami, paralelno sa pismom, bukvanim i pravim prevodom:

Niao min' 鳥鳴 (ptica pjevati) ptica pjeva. **Niao lian' - dzo** 鳥兩足 (ptica duplo noge) ptica ima dvije noge. **Li ju ho** 鯉游河 (šaran plivati rijeku) šaran pliva u rijeci: **Fan boj - mo** 風白么? (Jedro bijelo je li?) Je li jedro bijelo? **'Sja mao-mao-jü** 下毛毛雨 (dolje vlas-vlas kiša) kiša rominja. **Fu mai - la dže - ču an** 父买了这船 (otac kupiti je ovaj čamac) otac je kupio ovaj čamac. **Jo řen' bi - jo ssu** 有生必有死 (Imati život trebati imati smrt) tko živi i umire. Sad možete odgnetnuti i tekst Ispod slike na omotu: **Ou - džou tun' džun' - guo dzü - dze - ši Ma - er - ko Po - lo** (Evropa saobraćati Kina sami taj početak Marko Polo) Veza između Evrope i Kine datira od Marka Pola.

Drevni pojmovi

Taj - dji - tu

najdublji simbol sintetičke filozofije, da-nas već nerazumljiv („ribe“)

Jan'

nebeski princip, muško, svijetlo, jako, aktivno

Jin

zemaljski princip, žensko, tamno, slabo, pasivno

Taj - jan'

sunce — Izvor života

Gu

iskon, pratvar, osnova

Wu - djin'

pet kraljeva, svete knjige prvoga ranga

Y - djin'

knjiga o jedinstvu, mljenama, igri vr-hovnih načela

Šu - djin'

knjiga o zakonima historije

Ši - djin'

pjesme o kraljevima

Li - dji

pravila upravljanja

Ču - džen

zakoni i običaji carstva Lu

Dao - de - djin'

učenje o stazi vrline

Dao - tiao

staza saznanja, taolzam

Së - šu

četiri klasične knjige drugoga ranga

Wu - wei

stvari bitišu, taoistička misao

Wan - guo

mirljada zemalja, Internacionala

Së - min

četiri klase naroda

Niän - hau	naslov ere po caru
Wu - lun	pet ljudskih odnosa
Së - hai	četiri mora, svijet
Së - šen'	četiri muzičke note
Gun' - fu	radno blće, vrljeme
Wan - čan'	bog književnosti
Dzu	štovanje predaka
Ben	korjen, izvor, prajezik
Min'	sudbina
Kau - tau	tri pokleka pred starijima
Jüe - ču	početak mjeseca
Jüe - di	svršetak mjeseca
Man - jüe	mjeseciza rođenja
Jüan - niän	prva godina ere
Wu - jüan wu - gu - dë	glupan (bez osnova i temelja)
Ču - së - li	bitanga (navlači mrtvu snagu)
Fo 'sin	nedužan (Budino srce)

Neki izrazi

Dzan - men	ja - mi, upće, kolektivno
Dzen - jan	na koji način
Dže - jan	na taj način
Đzui vo kan - laj	po mom mišljenju
An nin - dë i - tjen	po vašem mišljenju
Jan - dzjän	viditi svojim očima
Šen lian' šou	raširiti ruke

Džu - ji	obratiti pažnju
Čen'	ide - ide
Na čü' ba	na, uzmi
Mej - jo	nije, nema
Bu - đjen, bu - ši	ne ide, ne biva
Man - man, ten - ten	polako, korak po korak, ne žuri
Hen - hen - dë	vrlo - vrlo
Baj - tjän	po bijelom danu
Lien - čo	u vezi
Mjän dui mjän	liljem u lice
Dao vej - guo čü'	lidi u Inostranstvo
Fu - ci	bračni par
Fan - tun'	čankoliz, ulizica (čini za jesti)
Y - kuai mjan - bao	komad kruha
Šui dzaj na - li	tko je tamo
Šui dži - dao	tko zna
Jo gun' - fu	nekada, kad bude
Fän' gou pi	mlati praznu slamu (piri pasji vjetar)
Di vej bu kun'	zauzeto mjesto
Y ce du hao!	u redu!
Dzou - ba ! Čüi' - ba !	Idemo! Idi van!
Cjan dzin!	napred marš!
Hao - 'sjän	kao da bi ...
Ho vo y - ku - ör'	zajedno sa mnom
Cun tou dao vej	od početka do kraja (od glave do repa)
Kai gun'	započeti posao

Vo džu - dë fan - dze	kuća u kojoj živim
Dzaj da - hai - šan'	nalaziti se na otvorenom moru
Ši - hou dâo - la	kucnuo je čas
Dži - sin min - lin	Izvršiti naredbu
Cun - 'sja dži - šan	od dolje do gore
Din hao ši - ni - laj	poželjno je da dođeš
Či - bao	najestli se sit (do grla)
Že tjan - ci	vrućina je
Ci - jo cë - li!	kakva prostota!
Džen ke - lian - a!	kakva dosada!
Dun čan	pokretno lmanje
Džen - tjan	čitav dan
Hen hao!	vrlo dobro! utoliko bolje!
Han - dzu - žen	Kinez (podanik slavne dinastije Han)
Đzjan - kan!	na zdravlje!

Izrazi sa pismom

Ši - fen 十分	savršeno (10 djejava)
Cin - dzo 請坐	izvolite sjesti
Ko y 可以	dozvolite?! (može li se uzeti)
Šan šän 山上	penjati se na brdo
Lian' - žen 兩人	udvoje
Hao - la 好了	u redu, gotovo! (dobro je bilo)
Vo jo Ši 我有世	zauzet sam, (Imam vrijeme)
Jo - Ši " "	s vremena na vrijeme
Vo kan 我看	na moj načir, (pogled)

Da fan 大方	uopće, kolektivno (velika cjelina)
Da džia 太家	svi, mi zajedno (velika kuća)
... y - bej 以北	k sjeveru od ...
Tjän - ho 天河	Mliječni put (nebeska rijeka)
Wan y 万一	u krajnjem slučaju (10.000 : 1)
Niän, jüe, žži 年月日	godina, mjesec, dan
Da - bi - dze 大鼻子	veliki nos (pogrđno ime za Evropljane)
Ši do niän 十多年	preko 10 godina
'Sjao 'sin 小心	oprezno, miči se! (dolje srce!)
Bej-fan šao-šui 北方少水	na sjevernoj strani (ima) malo vode
Šu je ku 書夜哭	plakati dan i noć (imperfekt)
Cju - dži - džun' 秋之中	sredina jeseni (dži = genitiv)
Fu-mu-dži-min' 父母之名	ime oca i majke
Jo mao - bin 有毛病	neispravnost, (Imati bolest kose)
Dže bu 'sin 这不行	to ne valja, nije za ništa
'Sin 行	ide u redu
Y - lu piñ - an 一路平安	sretan put
Ši - er' jüe džun - džän	polovinom decembra
十二月 中間	
Ta mai - la dže - šu mo?	Jeli ona kupila ovu knjigu?
她买了这書么	
Zen-kou do-dë džun - guo	mnogoljudna. Kina
人口多的中国	

中南友好才岁

Izgovor, izgovor...

Kako se kaže kineski kosa?

Koja kosa! Ta u travlji, ova na glavi ili ona pri Savi??

Zabuna se brzo ispravlja. Imamo samo tri kose. Što da kažemo za kinesko li koje ima 50 značenja. Li nije usamljeno. Sve riječi imaju po tuce homonima, svi pojmovi po par sinonima. Govor je živahan, brz, riječi kratke. Za tren poleti „10.000 milja dugi kineski zid“ wânlî - čančen. Riječ kamenoklesarstvo može stranac grdno nagrditi a ipak ćemo ga razumjeti. Ali li?.. Sad probajte rečeniku „kineski jezik nije težak“ malo šatrovizirati na ki - je ni - te i odmah ćete osjetiti da je to najteži jezik na svijetu. Utisnite daci aplauze i čujte dalje:

1. Ovaj jezik podnosi samo određenu vrst slogova - riječi a takvih ima jedva 450. Sa tonovima do 1.500. Otkriva se elemenat itil, evo novoga li broj 51. Sve novo bogatstvo riječnika ulazi u okvir 1.500.

2. Nema gramatičkih mijena pa se homonini još jače učvršćuju. Tako sve riječi izgledaju slične pa se njihovo značenje lako zamjenjuje.

3. Kud je doprlo kinesko slovo svuda ljudi vole skraćivati. Istočnjaci Jugoslaviju zovu Ju. Preveliko skraćivanje primoralo je čak i Kineza da umjesto mi med mora reći fen - mi pčela - med. Fen - mi ne spašava stvar, još uvijek ostaje na svaku riječi pro-sječno tri homonima. Srećom ne ulaze svi u dnevni govor, i zahvaljujući tome mogu Kinezi govoriti kineski.

4. Bez poznavanja tonova govor je nemoguć. Izostreno kinesko uho razlikuje tonove naglašene - nenaglašene, brze - spore,

dlžuće - padajuće, glasne - tihe, jednolike - nejednolike, visoke - duroke i tako spašava situaciju. Zato nema udžbenika za kojega Kinez nebi rekao da mu je transkripcija očajna. Sa bogatstvom naglasaka i nepčanih suglasnika naš bi jezik bio još najpogodniji. Ali ako bi smo slijedili kineske glasove mi bi za „hvala lijepo“ napisali hsyâh - hsyeh i vi biste rekli: Hvala lijepo na takvoj transkripciji.

Da vas ipak ne zaplašimo: Konvencionalne rečenice će vam uspjeti. Kinez u govoru spremno izlazi u susret. Imajte na umu da taj jezik ne trpi tvrde glasove. Suglasnici su izraziti, samoglasnici su kolorirani, često poluglasovi i diftonzi. Tonove označujemo našim akcentima:

1. Kratki, nenaglašeni ton à
2. Gornji ravni ton, šan' pin šen' à
3. Donji ravni ton, monoton 'sja pin šen' ä
4. Odlučno uzlazeći ton, malo pjevackav šan' šen á
5. Padajući dublji ton čü' šen' â

Od suglasnika najčešći je glas č. Zapadni udžbenici nemaju izrazite nepčane suglasnike i pišu:

- Či - = sedam. Izgovara se kao thi, manje tsi u mekom visokom sazvučju sa č, jezik do prednjih zuba.
Či 1 = glad. Jezik namjesti za č a Izgovor č.
Či 2 = obogatiti se. Izgovara se kao glas čh gdje se h čuje samo kao poluglas.
Či 3 = prst. Jezik više u nepce nego za naše č, Izgovor dublji kao čži, čžži, gdje je i poluglas.
Či 4 = papir. Jezik još više u nepce, glas dublji, Izgovor kao dži, džži, i naravno poluglas.

Glas č ima više varijanti od huknutoga t prema dž sa sve daljim uporom jezika u nepce: thće sav, čhu, thču clinober itd. Slično bogatstvo ima i glas č:

Riječka čian, thian, czjan, čiang; ići čü, tsü, ču, čü, zjui; novac thjän, thjan, čan, dan; moliti čin, čin, din itd. U riječi

dao - tiao taj je glas bliži glasu t nego glasu ē i često se nalazi na granici između c i ē kao na primjer u riječima **cin** ili **čin** 請乞 moliti. (Vidi crtež na stranici 15).

Dž. Sa ovim slovom označujemo dva prilično slična glasa kao čzi 指 prst, **džun'** 忠 vjeran ili **džži** 紙 papir.

Dz. U riječniku ovo slovo označuje nešto mekši glas nego u našoj riječi cardza ili talijanskoj zlo: **dze, cze, fze, ce, 子** dlijete; **dzin, cin** 京 glavni grad; **džao, cao** 早 jutro.

Dz. Ispred i y prednji glas mekša sa prelazom prema ē na mjestima gdje je nekad bilo k (usporediti križa - črila, šukur - šućur): **džjan, dzjen, zjan, djen, czjan, čien, kien** 見 vidjeti ili također **džjan, dzjen** 間 međuprostor.

Glasovi g d b općenito su mekši nego naši: **gu, ku** 古 pradavno, **guej, kuej**, 鬼 vrag, **de, te** 德 vrilna, **bi, pi** 必 trebatи, tako je b često tvrde. na pr. **baj** 白 bijelo

S. sse 思 misliti, **su, ssu** 死 smrt, Inače kao i naše s.

H je redovito u kineskom znatno dublji glas nego kod nas.

S. Ovaj glas Kinez uvađaju latincem kao x. Rusi ga pišu kao s, Nijemci hs. Nastaje u gornjem dijelu usne šupljine, nježno, šuštavo: 'sje 'sje, hsie-hsie, sje-sje, 謝謝 hvala, 'sin, hsin 心 srce, 'sin, hsin 信 pismo.

R. Ovaj glas u kineskom uopće ne postoji. Kinez naše r izgovara kao l. U riječima 而兒 izgovara se kao nešto između h i kratkoga r (örh).

N'. Stari glas ng zapadnih dijalekata jedva se opaža kao na primjer: **Hoang - ho** Žuta rijeka, **ti - ping** neprijatelj, odnosno **ming, min'** 明 jasno, **kung, kun'** 弓 okuka, gdje se g samo načne ali se ne izgovori.

Y bi stvarno češće morali pisati jer je i sa j više ispremješano nego kod Ajša - Alša. Stavljamo ga gdje je najizrazitiji kao kod **ay, aej** 爰 voliti, **yn', in, ijin** 英 junak, y, ij — jedan, a u ostalim smo ga slučajevima izbjegavali.

W. Jezik narodne književnosti, **baj - hua**, nema ovoga glasā ali ga ima pekinški dijalekat, pa je zbog toga prilhvačen u savre-

menom književnom jeziku Kine. Rusi ovaj glas transkribuju kao v, zapadnjaci kao w. Slično kao za y mi smo to nastojali izbjegći i pisali smo gdje znamo da se osjetno tako čuje: **wan, wan** 10.000; **swe' sue**, svej, godina; **wu, uu, vu** 5, i sl.

Karakteristični su česti nazalni glasovi. Oni rekli nastaju u gornjem dijelu nosa a često kao da se pjevuše, naročito kod svršetka na n' — **džun'** 忠 vjeran.

Imajte na umu da je razlika naših jezika sa kineskim toliko da je nemoguće izvesti solidnu transkripciju. Vlidle naprijed koliko smo načina izgovora naveli za glagol vidjeti (**džjän**). Nijedan od navedenih nije adekvatan, nego nešto između svih ovih. Tako i za ostale. Osim toga ima slučajeva gdje jedna riječ ima mnogo homonima. Tu ne pomaže ni dobra transkripcija, ni savršena intonacija. **Li, ši, či, fan, tu, i, ku, sin, sjen, kun** i mnogi drugi mogu se razumjeti samo u sklopu neke rečenice.

Najčešći su diftonzi u riječima sa dočetkom **jan, jen**. **Tjän** nebo, **jän** riječ itd. Zatim: **nü** žena, **sé** četiri **dzjo, dzja** rog, **hao, hau** dobar, **lao, lau** star, **jo, ju** ili još najbolje jū imati. Poluglosova ima često: **go, guo** zemlja, **ho, huo** vatra, **hen, hn** veoma. **Men** je redovni nastavak množine ali u riječi „oni“ taj nastavak se čita **min** tj. **tamin, tamēn** umjesto **tamen**; u riječi „vi“ čuje se više kao **man** tj. **niman, nimān** umjesto **nimen**. Varijante su mnogobrojne, kineskog Vuka čeka puno gušće trnje.

Pozdravi

Nin hao	Zdravo! Dobar dan!
Dzao an	Dobro jutro
Van an	Dobra veče, laku noć
Dzaj dzjän	Dovlđenja
Ćin'-liao	Zbogom
(Džu nin) van an	Laku noć (želim)
Van an ču'	Laku noć gospodine (otpozdrav)
Y lu pin' an; y lu 'sin fu	Sretan put
Nin hao ma ?	Kako ste? Jeste dobro?
Nin djin laj hao ma ?	Kako ide? (pita se pri ustađanju)
Nin hao bu hao ?	Jeli dobro, kako je?
Nin šen' ti hao ma ?	Kako se osjećate?
Nin - dë šen' ho dzen - jan ?	Kako živite? (život)
Nin - dë šan' ti dzen - jan ?	Kako živite? (zdravlje)
Nin dze' - mo - jan ?	Kako inače?
'Sje - 'sje	Hvala
Do 'sje	Hvala mnogo
Y - baj (wan) 'sje	Hvala tisuću puta
Gun' si - gun' si	Čestitam! (pri svadbi i sl.)

Vo hen - kao 'sin ho nín - žen - ší	Želim se upoznati s vama
Ćin !	Molim!
Ćin juan - lian (vo) !	Molim oprostite mi!
Bu gan - dan; ci gan	Molim, nema zašto
Vo da dzjo - la - nin	Oprostite za uznemirenje
Tji; ko - y	Dozvolite
No, na - ba; na čü' - ba !	Na, uzmi!
Ćin, djin - laj	Uđite molim
Džu nin čen - gun	Želim vam uspjeh
Hao či; ao čü	Prijatno! (dobar tek)
(Džu nin) dzjän - kan !	Na zdravlje!
Vej nin - di dzjän - kan	Za vaše zdravlje
Wan swe' !	Živio! Živjeli!
Džu nin 'sin fu	Želim mnogo sreće
Ćin - caj - laj (kan - no)	Posjetite nas opet
Wen - ho!	Pozdrav! Pozdravite!
Ćin, daj (vei) wen ho	Predajte pozdrav
Džu - hao	Sve dobro želim
Ši - ši dzaj - dzaj; lao - ši - hua	Časna riječ
Juan čjuan 'sin	Od sveg srca
Gun' ho 'sin - nian	Sretna Nova godina
Džu - šou	Sretan rođendan
Džun' guo wan - swe'	Živjela Kina
Guo min' wan - swe'	Živjela revolucija
Džun' Nan ju - hao wan - swe'	Živjelo prijateljstvo Kine i Jugoslavije

Pitanja

Nin dun' bu-dun'	Da li razumijete?
Nin dun' de džun' guo hua ma	Govorite li vi kineski?
Nin dun' de o-guo hua ma	Govorite li vi ruski?
Nin dun' de yn' guo hua ma	Govorite li vi engleski?
Nin dun' de fa-guo hua ma	Govorite li vi francuski?
Nin dun' de de-guo hua ma	Govorite li vi njemački?
Nin dun' de i-da-li hua ma	Govorite li vi talijanski?
Vo šuo de-hao bu-hao	Jesam li dobro rekao?
... dzen-mo-šuo	Kako se kaže...?
Dže dzjao šen-mo (min-dzë)	Kako se to zove?
Nin Ši Šej	Tko ste vi?
Nin Ši Šen-mo-žen	Koje ste narodnosti?
Nin Ši na-er' dë	Od kuda ste?
Guej-guo (ši-na-er')	Koja je vaša domovina?
Nin-dzaj gan Šen-mo	Vaše zanimanje?
Nin dzjao Šen-mo min'-dzë	Kako se zovete?
Nin džu dzaj na-li	Gdje stanujete?
Nin Šan' na-er' čü'	Kuda idete?
Nin jao Šen-mo	Što želite?
Nin guej 'sin'; nin 'sin' Šen-mo	Vaše časno Ime?
Nin džao Šej	Koga želite?
Na-ši Šen-mo	Što Je to?

Jo Šen-mo	Što Ima?
...nin jo mej-jo	Da li Imate...?
...ši Šen-mo i së	Što znači...?
Nin dji swe'	Koliko ste star?
Nin do-da nian-šu	Koliko Imate godina?
Do-šao čjan	Koliko to košta?
Dži do-šao čjan	Koja je cijena?
Dže jao-fu do-šao čjan	Koliko treba to platiti?
Sui (nin-di) bjan	Kako hoćete?
Ni dzen-mo ban	A što možeš učiniti?
Nin jao-laj vei-sen-mo	Zašto ste došli?
Nin mej-jo-laj vei-sen-mo	Zašto niste došli?
Vo dzen jan dco...čü'	Kako će doći do...?
Dzaj Šen-mo di-fan	U kom mjestu?
Nin fu Šui ma	Znate li privat?
Nin 'sjan Šen-mo	O čemu mislite?
Guan-jui dže-go nin jo šen-ma-y-dzjan; hao bu hao	Što vi o tom mislite?
Nin i vei-dzen-jan	Kako mislite?
Nin fan-šen-la Šen-mo Ši-cin	Što vam se desilo?
Na-li fa-šan Šen-mo (ši-cin)	Šta se tamo radi?
Nin jo dji-go hai dzä	Koliko Imate djece?
Džej-vei gu-nian' dji swe'	Koliko je djevojčici godina?
Dji tjan-džun' la	Koliko je sati?
Đjin-tjan dži-hao	Koiji je danas datum?
Jo-'sin van ma	Šta Ima novo?
Nin 'si-huan ma	Da li vam se svrlja?
Tin (nin-dë) bjan	Kako vam se dopada?
Sui bjan do-šao	Koliko želite?
Nin-dë djan-hua hao-ma	Koiji je vaš broj telefona?

Govorni izrazi

Ćü' ba	Idl, Idite!
Ćin, dzin - laj	Molim uđite
Laj - ba' sjän - šen'	Dodite Ipak, gospodine
Dže li - laj	Dođi ovamo!
Njan vo jao laj	Doći cu majko
Tie vo laj - la	Došao sam oče
Vo laj liao Bej dzin	Došao sam u Peking
Vo mej (io) laj	Nisam došao
Vo - men bu - laj	Ne dolazimo, nećemo doći
Tun dži bie - laj	Ne dolazi druže
Ni - män laj - baj	Molim dođite
Ta laj - la	Ona je došla
Ta i dzin ćü'	On je otišao
Kai - kai dzin - ćü' ba	Otvori i Izadi!
Či - ba gu - nian'	Jedite gospodice!
Vo či - fan	Ja jedem
Bu - či ša - la	Neću ništa jesti
(Vo) bu - jao	Ja neću!
Ta huan' - laj liän	On je pocrvenio
Bu - pa pen' - ju	Neboj se prijatelju!
Dže - ši čuan' bu - ši džo - dze	To je krevet a nije stol
Dou - y - jan'	Svejedno mi je

Vo řen - mo je bu jao	Ja neću ništa
Dzo vo džo - dze řan' - pa	Sjednite za moj stol
Ćin, guan (řan) men	Molim zatvorite vrata
Kai - men	Otvorite vrata
Jo 'sjan - vej	Tu nešto miriše
Jo čou - vej	Nešto zaudara
Mej - bian san - cü	Tri puta dnevno
San tjan - džun'	Tri sata je
San tjan - ban džun'	Tri sata i po
Y ko - džun'	Četvrt sata
Ča y ko wu - djän	Četvrt do 5
Sé - djän ši - fen	Četiri sata i 10 minuta
Ćin, ču - laj!	Izvolite Izači
Vo hen len'	Hladno mi je
Nin šou - fen'	Vi ste se prehladili
Dao vo dže - li - la	Dodite ovdje kod mene
Cin sui vo laj	Idite za mnom
Vo - men dao dze řan - ćü'	Idemo na ulicu
Ta 'sjan nan - fan dzou	On ide prema jugu
Dzaj y - cjao ši - nej laj	Dođi za jedan sat
Vo jao dzou djan ban jüe (laj)	Doći će prije ponoći
Ni dzaj šuo y bjän	Reci još jednom
'Sja ci hui laj	Vrati se drugi put
Vo je ten nin ćü'	Ja idem također s vama
Dže bu ho ši ('sin)	To mi ne odgovara
Vo 'sin huan	Dopada mi se
Bu nen dün'	Ne mogu razumjeti
Nin man še šuo	Molim govorite polako
Vo bu min' - baj ta šuo řen - mo	Ne razumijem što on govori
Džo-dzä řan' fan - dže së pin' huq	Na stolu su 4 vase cvijeća

Čin, gej y džan-dži
 Vo van' la heu do jüä
 Vo mej-jo gun' fu
 Vo mej-(io) čjan
 Y hua — baj-da
 Ta ban' vo
 Vo (in) dai-lu
 Vo-džja juan-dže-na
 Vo-nian-čin, vo-pa
 Vo ay nin čen-si
 Vo-män ay jo-ji (di-ti)
 Vo-män hen-kao'sin
 Vo-män hui-džja-čü'
 Ta čü' šan' ban
 Ta kan-dë-šu hao
 Đjin-tjän vo jo hen-do ši
 Fej'sin; lao džja-huo...
 Huan dzüj hua šuo — žan vo
 sjü-si
 Nin 'sjan ho šui-ma
 Bu. Vo 'sjan šui dzjao
 Duë-bu-ci
 Ta-jao čü-laj
 Dao-čü-laj de ši-hou la
 Vo 'sjän džän-džen ta
 Dže dui ta je hen-jo'sin-čuj
 Đzjui vo-so di, ta huj...
 Vo čin jan-kan dao-la ta
 Nin-ši djao-la so-y de si wan
 Ta-mën bu pa sse

Molim komad papira
 Zaboravio sam mnogo riječi
 Nemam vremena.
 Nemam novaca
 Jednom riječi — uzalud
 On će mi pomoći
 Ja ču vam pokazati put
 Moja je kuća vrlo daleko
 Mlada sam pa se bojim
 Ja vas volim zbog iskrenosti
 Mi volimo društvo
 Vrlo nam je draga
 Vraćamo se kući
 On ide na rad
 Knjiga koju čita je dobra
 Danas Imam mnogo posla
 Budi dobar — III...
 Drugim riječima daj mi
 da odahнем
 Hoćete li pitati
 Ne, Hoću spavati
 Žao mi je, oprostite
 On želi ustati
 Vrijeme je ustati
 Hoću se vidjeti s njim
 To je i za njega zanimljivo
 Koliko mi je poznato, on se vraća
 Vidio sam ga svojim očima
 Izgubili ste svaku nadu
 Oni se ne boje smrти

Ta so'y mej-laj, ši in-vej hen man Nije došao jer je bio zauzet
Vo ši-cun pen-ju na-li dži-dao de To sam doznao od prijatelja
Vo bë to gun' dzo Ja radim za njega
Bu ši džaj kou-tou šan' er-ši džaj ši-ši-man Ne na riječi nego na djelu
'Sje 'sje nin-dë ban-džu Zahvaljujem za vašu pomoć
Vo 'sjan džän-džan dže žen Ja želim vidjeti tog čovjeka
Vai-tou do len' Van je vrlo hladno
Kuaj dao wu nuan huo Uđite unutra ugrijati se
Vo šuo vei-sen-mo vo bu nen li Rekao sam zašto ne mogu doći
Cin tun-dži čan' dno vo dže-lilaj Drug Čin često dolazi k meni
Pin-ši dže ši-hou ta hai mej-jo Obično u ovo vrijeme on još ne
 ci čuan' ni
Ta čin vo dao džja či-fan On me je pozvao kući na ručak
Jo jo-žen kan-la vo y jan Netko je opet bacio pogled na me
Čo Un-žu gu-nian' da 'sjao-la Gđica Co Un se glasno nasmijala
Vo 'sjan ni je gai džän-ho ba Mislim da si ti također vidi
Da-džja dou sjan čuan'-šan' kan Svi su pogledali na stranu prozora
Ta dže dži je dži-dao hao-bu liao Ona je i sama znala da nema leka
Ta sse-la vo dzo fu-juan Kad ona umre postat će bogataš
Ni šao den y den ba Počekaj malo
Čjan vo dzin ju-džui di-sun la Ja sam poslao novac po poštì
Dže nin kao-'sjen ma Da li vam se to svida?
Nin 'si huan vo Vi mi se svidaće
Vo ay tun 'sin Ja volim voditi korespondenciju
Vo hen žun-sin jui džän nin Ja sam srećan kad vas vidi
Vo 'sje-la y fen 'sin Već sam napisao pismo
Nü džun'-guo-žen hao-kan Kineskinje su lijepe
Vo bu-lao, hai mej man wu-ši, Ja nisam star, nemam ni 50,
 niän cin dže ni sasvim sam mlad!

R I J E Č N I K

RIJEČNIK

(Tonovi: à = 上平, ä = 下平, á = 上, â = 去. Gdje dvije točke ne znače ton nego diphong pišemo varijante: 女 nū, núl, 面 mjān, mjān, mjēn. Tako i poluglasove: 爱 ay, aej, a'j, itd. Čestice nemaju tonova; 的 dě = de, di. Divlze ispuštamo: 白白的 umjesto baj·baj·dě III bajbajdě pišemo baj baj dě).

A

a (upitno)	a à, ä, á â, jà
a (veznik)	er' 而, cüe 却, dân 但, dâñ ſí
a (ispred glagola)	kó 可, kó ſí
abeceda, azbuka	dzé mú 宁母, dzé mú bjaø
admiral	hái dzjun, hái dzjun šan dzjan
adresa	džú dží, tun 'sin čú, dí, dží
advokat	lùi ſí, lјoi ſí
Afrika	fèi, fèi džou, a fèi li dzja
agencija, prestavništvo	tún 'sin šô; dâj ban čo
agent; trgovački	dzin li žen; daj li, daj li žen
ahromatičan, bezbojan	wu sê dë 無色的, wu szê
akcent, naglasak	koū in'
ako	žu guó, žô ſí, jão ſí, jao ſí
aksioma	gun' li 公理
album	cô dze, cê dze
ali	dân 但, dâñ ſí, kó ſí

alkohol; piće
 aло!
Amerikanac
 amerikanski
 analiza
aparat, sprava
apatičan; apatiča
 apetit; prijatno!
 apetit izgubiti
 aplaudirati
apopleksija
 april
apsolutno
apstraktan
 ar
 arak
armija, vojska
armija i narod
 arhiva
 astronomija
Atlantski ocean
 atleta
 atmosfera
 atom; atomska bomba
auto; autobus
 automatizacija
 autonomija
 autor
 autoritet
 autostrada

huo dzin, h'o dzin; dzju, dzü 酒
 wēi, vēi, vēi
 mēi guō žen 美国人
 mēi guō dē 美国的
 fēn si, fen dzé
 dzl ci, cî dzül
 len dān dē; kua cīn
 weī kou, fan liän: hao či 好吃
 tul ši, fahn liän bu hao
 gu dzán
 džun' fēn' bīn' 中風病, džun' fen'
 sē jūe, sē jwe 四月
 dzüē dul dē
 čou 'sjan dē
 än 安, gun' mü
 dzän
 dzjun dul, dzün 軍
 bln' mñ
 dan ân
 tjän wen sjuē, tjèn wén süé
 dâ 'si jän
 da lî ši 大力士, lî ši
 da ci, dâ ci já, kün' ci
 juän dzé, juän dze; juän dzé dān
 ci čè; gun' gun' ci čè
 dzé dun huâ
 dzé dži
 dzô dže
 vel 'sin, wej 'sin
 cî čè lô, gun' lô 公路

avantura
avgust
avion; avijacija
Azija; azijatski
 man dün
 bà jüe, bà jwe 八月
 fēj dzí; kün' džun han 'sin 客中船行
 já 'si já, jâ džou; jâ džou dē 亞州的

B

baba; po ocu; po majci lao tâj po; dzú mü; wal dzú mü
bacati, baciti žen', dži
bačva; drvena; za vodu tún; mu tún; šui tún
bakar tún, tun
bal wu hûl, tjao wu hûl
balerina; balet wu dao nü Jan Jüan; bà lej wú
bambus (trška) te ču gan
bandit tú fej
banknota pjâo dze, čao pjâo
bara čt
barbarin; divljak jé man žen; je män dë
barometar fén Júl bjáo, cín Jul bjáo, cî Ja dzî bjáo
basna joi Jan, jü Jen
baš, upravo; ravno ân' čað, ča 'n'; pñ
batina; štap gûn dze; šou džan'
Beč vo jé na
beletristika wén l dzô pln', 'sjao šuò
Belgijanac bí ll ši žen
besanica ši mjän
besmislica wu weī dë huâ
beskonačan mëj jo dži dzin dë
beskoristan bu lî dë 不利的, bô bl, bô džun' Jón dë
besmrtan; besmrtno Jun' čûl bu sú dë; Jun' Juán bu ssú
besplatna karta; bespl. mján pjao; mjan fêj dë

besposlen, lijen	ši jē dě; 'sjān 聴
besposlica	ši jē 'sjān 'sjan
beton	sàn ho tú 三合土
bez	wu 無, měj jo, měj, bō, pō, mej, vu
bezbjednost	gun' an, àn cjuan 安全
bezbržan	an 'sin dě 安心的
bezgraničan	wu 'sjān dě
bezimeni	wu mīn' dě
beznačajan, malí	'sjáo 'sjao dě, 'sjáo 'sjáo 小小
bezobrazan	bu sjan jān
bezuvjetno, sigurno	bī 必. bī sjul, wu y, y dīn, kán
bezvjerac	wū šen' lōn dže
bezvrjedan	bō hal žen dě
biblioteka; knjige	šu fān', tū šu guán'; cūn šu, šu 書
bicikl, biciklist	dzé 'sin če; dzé 'sin če šou
bič	bjan dze
bijeda	bu 'sin
bijeg	tao páo, pao bō
Bijelac	baj žen 白人
bijelo	baj se dě, baj se 白色, 'bāj 白, bō 白
bik, goveče	nlü, njü, nlu
biljka, trava	cín cáo, cáo 草
birati	tjao sjuän, tjao sūän
biser	ji član, si džū
bistro	ši, si
bitka	hul džān, džao džān
biti; ne biti	ši, šen' 生; fèj
biti nešto; biti vojnik	dàn'; dan' bīn', tan' pīn'
biežati, bijeg	páo; pao bō
blag	huan mān dě

blagajna; blagajník	šòu kuan čú; šòu kuan čú žen
blagodariti	dao 'sje, gán 'sje, 'sjé 'sje 謝謝
blagostanje	čān', cān' čāi
blato	nī, ni nīn', nī tan, džáo dl
blažen	an lo dě
blebetati	žao še
blijesak; misli	y šan, šan gūan 閃光, liān; y 'sjān
bliski prijatelj	hao jú, háo pēn ju 好朋友
blistati	fa gūan
blizanci	šuàn šen' dze
blizo, blizak	dzīn, dzīn dě
bludnica	y tāi tai
bluza	duán vaj ī
bodež; mač	dào, dào dze, ma dào 馬刀
bog	šān', šén dī, láo tjan jē, tjān čū' 天去
bogat; bogataš	fū, fū dě, fèn'; fū juan
bogatstvo	fū, cāj fu, fu nū'
boginja	njān' njān', šān nū', šān nū' 'sjen
boginje, ospice	dōu, dōu dze, tjān hua 天花
boja	jān tē, szē, sē 色
bojati se; bojažljiv	pā, hēi pā, gún', gún' pā; haj sáo dě
boks; bokser	ćjuän dou; cjuän šu džjā
bolesnik; bolest	bīn' žen 病人; bīn', pīn'
bolestan	jo bīn' dě 有病的
boliti	jo bīn', dūn', tān', tēn, ten tōn'
bolnica	l Juan, bīn' Jūan
bolje	hén hio, háo sje
bomba; atomска	dža dān; Juän dži dān
boravak, boravište	đzja 家
borba; borben	dou džēn; wú

C

boriti se	dou džèn, fán' dul	cár; cęzár	'wän', šà wan, šà wan' ti; wän' sān'
bosti, ubosti	jáu, dža	ca·nik	daī fù 大夫
bračni par; brak	fu cl, lian' kóu dze; dzè hun	carizam; carstvo	šà wan' dži dū; wän' guo
braća	dī 'sjun', 'sjun' dī	cement	šui nī
brada	hü, hū dze	centar	džun' 'sin 中心
braniti; obrana	báu vej; báo, baú	centimetar; col	gun fen 公分; cún
brašno	mjén, mějn	cenzura	šù bao dzjan čä
brat: str., sr., mladi	go 兄; gò go; džun' dī, džun' 仲; dī dī	cesta, put	dāo lu, dāo, lò 鈴
brati; trgati	caí, caj	cigaretta	'sjan jàn, jan dzjúan
breza	baj huâ	cigla, crijepl	džuàn'
bratstvo	'sjun' dī tuan džjé, ju ây, jú ae] 友爱	cijena; cijenik	dži, dzja gë; dîn dzja bjáo
brdo, brijeđ	šán 山	cili, meta; pogodak	mu dī, mu bjáo; se džün' mu bjáo
briga, brinuti se	guan 'sin, jüe jü, lí	cirkus	má sl
brijati se; brijač	guà llán; gua llan gùn'	cipele	lí lü
brk	sjùj, hū dzé	cisterna	cǎo, džu cǎo
brod; brodogradilište	čòu 舟; dzâo čuan jé	civilizacija	wen mǐn'
brojiti; broj	šō 計; šō mu, šō dži, hao má hâo	cjelina	fan
broj telefona; stepen, red	djân hua hao má; dī	cjelov; cjelivati	cín dzúl; dze wén
brz, brzo, brzina	kuâj dě, kuâj kuâj dě; kuâj; sô du	crn; Crnac	hé'; he' žen 黑人
Buda	fó	Crno more	hel' hái 黑海
budala	šá dze, šá hua, hū tu	crkva; samostan	dzjao tän; mjâo
budit se; budan	sín laj; pín' žžl 半日	crtati; crtež	huâ, hòi; tû, tû Jan, tû hua 繪画
budućnost, budući	dzjan läj, wêl läi; wêl läj dě	crv; insekt	džün'
buka, vika	žô nâo	crven	hün' dě, ču tan
buket; buket cvijeća	šō; hua šō 花束	cvijet; cvjetati	hua 华; kal húa
bukvalno	dzé mjân šan' dě 字面上的	cvjetuci	kal húa dě
buna; buntovan	pân' luan; ko wô dě 可憚的	cvjetni vrt	hua pù
bura; bura na moru	kuan fèn'; fen' čão	centralni	džün' ján' dě 中央的, džün' 'sin dě 中心的
buran, burno	dâ fen' lân dě		
busola	dží nan džén		

č

čaj: piti: kuhati	čä, čä šu; ho čä, čl čä; pao čä
čak	liän...jé
čamac: barka	čuän 船; 'sjao čuän 小船
čar: začaranost	mei hō; mi li
čarobnjak; čarobnjaštvo	mi žen; wù
časopis	hua bâo
čast: častoljublje	žün jul; gün' mìn' 'sin
čaša: čašica	bò, li, bo lí, běl, li čuan', pò; y běj
Čehoslovačka	džjë ko së la fa ko, džjë ko
ček	dži pjao
čekati	den', den' däj, hōu, szê, sú, den' co
čekić	duan džüi, mö
čelo: čelní	čjan ö; džén mjan dě 正面的
čestit, iskren	čen ši dě
često, stalno	čän' čan'
četka	šuà dze
četvrtak	'sin ci së
četvrtina	së fen dži y 四分之一
čelverokut	fan, fan fàn'
čeznuti	fa čou
čiji	šúl dě
činiti	fa, mìn', dzö', cão, wēi, 'sin'
činovník	gùan' 官, gùan' jüan, ši hūan. i, li, kùan'
čist: čestit	gàn, gan dzin; hēn
čitanje	du šu, kan šu 看書
čitatí: glasno	dü, kān, kān džjān; njān, džjān niān
čitav: svekoliki	čén', -i, hún; čjuan
član (društva)	Juan, čén Juan
članak (novinski)	bâo gao šu

čoban, pastir	mû žen
čokolada	gáo ke li tän
čorba, juha	tjan' cài tàn
čovječnost, čovječanstvo	žen 仁; žen lěl
čovjek	žen, fū 夫, nän, män, män žen, ši 士
čudak	guâj pi žen
čudan	cí guâj dě
čudo: čuditi se	guaj ši; guâj, dzin cí
čuti: opažati	wén 聞; dlin' džjân
čuvar	dži bâan žen
čuvati	hû wêj, ay hû
čuven, slavan	džu mìn' dě; jo mìn' dě 有名的
čuvstven	že lê dě
čvrst, čvrsto	kû, kán'

č

čela: čelavost	tu dín; tu tōu
čor-sokak	dzóu bu tun dě
čorav	mjáo 眇
čud	'sin cin
čutati, čutljivost	čen' mö
čutljiv, mučaljiv	bu ây šuo huâ dě
čuli!	bje dzo šèn

D

da: kao veznik	ši; hō 和
dakle: dapače	nál, kó ši; dàn žan
daleko: u nedogled	Juán, hen Juán, Juán sje; wan juán fan
Daleki Istok	juán dun'
dama	tâi tai 太太, nü ši, nûl ši 女士

dan: 24 sata	žži 日, ži dze 日子, tjàn; bāj tjan
danas	tjen ži, tjan ži, dzin tjen
dar: darovati	dzēn' pīn, līu; 'sjāo čīn', šān'
dar-mar	luān cī ba dzào
darovit (talenat)	jo cal gān dě, jo tjan dzé dě
daska	mu bán, bán dze, bán
dati	jān', jūl, géj
datum	žži dze 日子
davno	dzáo dzju, lao dzáo dl, kú 古
debeo: deblijna	hōu dě; hōu du
decembar	ši ēr' jüe, ši ērh jwe 十二月
decenij	ši niän, ši nlen 十年
dečko: — i djevojčica	ēr' 兒, nän, dze 子; nän hal ho jún hal
deder!, de!	háo la 好了, ba
defekt (tjelesni)	mǎo blīn'
deficit	kui kùn', či kùn'
file	ay lā
dekret: dati naredbu	fá līn'; 'sjā mīn līn' 小命令
demokracija	mīn džu džu jī
demokratizacija	mīn džu huâ
deset: deset tisuća	ši +, wān, y wān 一万
desiti se	fà šen'
desno	jō 右, wan jō 往右
devetina	dzju fen dži y 九分之一
dezterer	tāo blīn'
dežurni	dži ži dě, dži
dijalekt	fan jān 方言, tū hua 土語
dijeliti	fèn 分, li, pln fèn, gun fèn
dijeta	blīn' fān
dijete: — malešno	dze 子, hāi, hāi dze, 'sjao dze; wa dze

dim	jān, jēn
dio, dioba: djelić	fèn, bū fèn; 'sjáo fèn
diplomata	vāj dzjao dzja
direktor	džán, dzin ll
divan: diviti se	mej lī (mjao) dě; dzin cī, dzin cī jā
divlji (živ., bili, čovj.)	yé dě; yé šen' dě; yé män dě
dizati, pokretati	dūn
djeca	dze nū' 子女, 'ér' tun, 'ér' nū, 'ér' nul
djed: — po majci	dzú fu; wal dzú fu
djelo, djelovanje	dzô, dûn dzo, 'sin dûn
djelo, čin, rad: — knjiž.	ši, ši cīn; pō
djevičanstvo	mej mjâo
djevojka: djevojče	nū' hâi dze; gù nian' 姑娘
dlaka: vlas	fá; šán, mǎo 毛
dnevno	mél tjan, y tjan ži dě, an ži dě, tjàn tjàn
dno: — morsko	dî; hal dî
dobar, dobro: dobar-zao	háo, šān', liān'; háo - taј
dobiti: dobitak	čûan šôu, te, te laj; T, šôu žu
dobrovoljac	đži juan bîn'
doći: doći natrag	laj, äy; hûl laj
dogodine	mîn' nian' 明年
dojke, sise	žú fan, zhou fan, žú fan
dok	džân ši, džan ku čjé
dokaz: dokazati	lun džen; džen mîn', šuò fa
dokumenat	wén dzjan
doktor: liječnik	bö ši; i šen', dâi fu
dolje: dolje!	sjan 'sjâ, 'sjâ mjan; da dáu
dom: dom kulture	đzja 家, wù, wù dze 房子; wén hua gǔn'
domaćin: domaćica	fan džo, džú 主; fû 妇
domovina: domovinski	džú guo, đzja; bén guo dě, bén g'o 本国

domorodac	ben di žen
donijeti	nä laj, sün, laj
dopadati se	'sí huan 'sian' (či laj)
dopisivati se: dopisivanje	'sje šan'; tun' sín
dopisnica	mín 'sin pján, mín 'sin 明信
dopustiti	jún 'súl
doručak: doručkovati	dzáo fan; či dzao fán
dosadno	jú mén 'r'
dosjetljiv: dosjetiti se	tul dži dě; tul dži
dosta	goú, gou la!, dzú
dovršiti: dovršen	pí, lláo 了; dzô hao dě
dozvoliti	sê, dzê, gó, 'súl
drag: dragi	ây hao dě; cín ây dě
dragulj	pl, čö, joi
drama	huân dzül
držati	džen dún
drug	tun džé, tun džé
drugi	tà, tò, lín', jo dě
držstvo: udruženje	jó ji, žen žen, dí ti; se hòi
drvо: materijal	mû, šû mû; mû tou
država: državni	guō 国, cjan guō; guō dzja dě, g'o lí dě
duboko	šén
dug: dužan	džál; ln gái
dugačak: dužina	čän' dě; čän, čän du
dugogodišnji	do nřan dě, do nřan 多年
duh, demon	dzin šen'; guy 鬼
duhan	jàn je, jàn cao
dužnost	† džin
dvorec	čão tin'; gún, gún djan
dvorana, dvorište	tin', tän'; juân dze, nün hu, tin juân

DŽ, Đ	
džunjje	'sjao lín 小林
džep	l daj, kóu daj
džunka	fen čuan, bô
džonglirati	cô lun
dak	'sjue šen', 'sue šen'
davo	mo gúej, gúej, gúy 鬼
E, F	
Egipat	ây dzl
ekonomija	dze jüe, dze juë, dzë šen'
eksperimenat	ši jân'
eksploatacija	ši jun, bo 'sjao
eksport	la ču, ču kóu 出口
elastičan; — čovjek	žou žen dě; lin kö dě
elegantan	fen', li, pln
energija; električna	nén li, lí 力; djan lí, dján cî, djén cî
Englez; engleski	yn' guo žen; yn' guo dě 英国的
epoha; era	ši dâj; dzl juän
evo	džé dzju ši
evolucija	dzin huâ
Evropa	đu džou, 'sí jân', tâj 'st
fakultet	sî džuan hò
fabrika; fabrikovati	gun' čán; dzô
fasada	waî mjén, džen mjan 正面
februar	ér' jüe, ér' jwë 二月
film; — gledati	ln pjan; kân dján ln
filozof; filozofija	džé sjue dzjà; džé sjue, džë súe
financije; min. financija	cal džen; hû bû, hû pû, cäj džen bû

firma; — filijala	šān hao, hān; fen bō, fen hān 分行
fiskultura	ti jol, ti cáo
fizika	wū li sjue, wū li sūe
flegmatičan	mān 'sin dē
flota; — ratna	čuan dži, hál šan' čuan dži; čuan dōi
fotograf; — aparat	džāo 'sjan ši; džāo 'sjan dži
fotografija; — slika	džāo 'sjan šō; džāo 'sjan pjān,
Francuz; francuski	fâ guō žen; fâ guō dē

G

gajka	kōu dze 扣子
gadan, ružan	ö liê dē
gače	gû ce
galama	žô náo
garaža	cî če kô
gasiti	sî, sî mjê
gazda; gazdárka	džú žen, fan džu, čan džu; džú fu 主妇
gdje	na li, džáj ná li, na ēr'
generacija	tâj
general	džjan džjün
genijalan	cal ce, jo tján caj dē, yn mîn' dē 英明的
geografija	di li
geometrija	dzí ho sjue
ginuti	sé wân' 死亡
glad; gladan; gladovati	ö dzilò; ô; dô dze ö la
glas; glasno; nazvati	Jin, šén'; dâ šen' r'; sún'
glava	tou, šóu, náo dâj
glavna sila; — grad	džú li; dzín' čén', dzín 京
gledati	kân, kân džján, Ján džján, Jan ši li, Jan li
glina	nî tu, tú 土

globus	dî cjü! dî tjü!
glumac, glumica	Ján juan; nül Ján Juan
glup; glupost	hû dû, hû du dê, ša, jul; čún hua, hu šuò
godina; — starosti	nîan 年; swê, suê, sûl, swî; ši, či
gol	či šèn dê, či ló dê
golub	gò, kò, gò dze
goriti	žan šào, šào, džao huó
gord	hén dzî ao dê
gora; gorovit	šan 山; do šan dê
gorko; — pren. smisao	kú 苦, kú dê, 'sin; ku náo dê
gospodin	džú, čú 'r', 'sjen šen', šâo jé, láo jé
gospoda	'sí fu ēr', tâl tal, láo po, le liao, láo tal
gospodica	gù nian' 姑娘
gostionaj: gost	ši tän, ši fan tän, ljúl guan'; kô, kô žen
gotovo; u redu!	wän, tê; háo la 好了
govor; govornik	huâ 話; fâ Jan žen, Ján šuò žen
govoriti: gorovi se	Ján Juan júl, Ján jul, Ján 言; šuò šuò, šo
grad (mjesto)	dzin, fu, čen 市, ši, čen ši, dzin 京, lì 邑
graditi	kâl, dzô
građanin	gùn' mîn 公民
gram	kô 克
gramatika	jul wen fâ, jul fâ
granica	bjan džjâl, fan, džjào, guo džjâl, kên
grditi, psovati	dze mâ, dze či, mâ
grijati se	kao huó, kao h'o
gristi	pú, jáo
grob: groblje	guàn cal; mû fén di, mû di
grom: grmiti	šán, tjén, lěj, tján lěj; tá lěj, dá lěj
groznica: malarija	hân zhé bîn'; njüe dzi
grožde	mén', pû tao

grub; prost	cu cào dě; cu lú dě
grudi; — ženske	sjùn, sjùn tān; zhú fan
gubi se!	ćūi ba, gun dān, 'sjáo 'sín 小心
gubitak (prava...)	ší ćūl' djaо, ší ćū', kún ku
gust; — šuma	mī 密; mī dě; mi lín 密林
gutati; gutljaj (»eks«)	či, tun 'sja; y kóu 一口

H

hajduk: — vođa	cé, tu fej; taј wan
harmonika	šóu fen cín
hartija	dží, džéži 紙
heroj: — rada	yn 'sjun, yn, ljn', džúan ši; džú žen gún'
hidroenergija	šui lí
hiljada: deset hiljada	ćjén, ćján 千; wán, y wán 一万
hijeroglif: — kineski	wan; džùn guo dzé 中国字
Himalaja	'sí ma la já šan
hipnotisati: hipnoza	cuł mjän, ší cuł mjän; cùl mjan šò
histerija	sè sùl to li bìn'
historija: historičar	lí ší, ší; šuò šù ti
hitac	pao, pao šèn, fa sè
hladan, hladno	lén' dě, han lén' dě, hän, lén', lén' län'
honorar	bâo čou dzln
horizont, ravnina	di pín', šui pín 'sján, šui pín 水平
hotel	kún' kúan
hrabar, hrabrost	jún', jún' cl
hram: — budist.	mjâo; sül, čan' kun'
hrana: hraniti	fân ši; wéj
htjeti	'sján, jâo, si wan'
humanost	žen dâo, žen 仁
hvala	'sjé 'sje—謝謝

i	hô 和, er' 而, je 也
ići	bû 'sín', 'sín 行, ćul' 去
ide u redu, idi!	'sín', čén', ćul' ba
ideal: ideja	lí 'sjan; 'sí 'sjan
iduće godine	mín' nian 明年
igra: igrati sa: — ulogu	wân, wân šua; lün'; ban Ján, wel, wan'r
ili: — ili ili	huô dže, huô; huô dže huô dže
ilustracija	ča tu, čà hua, hua bâo
imati: nemati: ima li?	jó, jú 有; mej, mej jó, wû 無; jó mei jó
ime: naziv	'sín, mîn' dzé; mîn' čen, mîn' dzé 名字
informacija	ćin bâo, tun bâo
inostranstvo: inostrani	wâj guö, jän'; wâj g'ö dě, wäy 外
inspektor	dzján ča jüan
intiman	cín mî dě
invalid	cän fej žen
inžinjer	gún' čen ši
ipak: takoder	čin', dân, dân ši; häi ši, t 亦
iskočiti	dô, tjâo ču
iskonski, stari	lí laj dě, kú 古
iskra	ho 'sin', h'o huà 火花
isploviti	ču hän, jú ćul' 游去
iskoristiti, korist	li, lí jun 利用
iskren	čen ši dě, tan bâj dě 坦白的
ispod	'sjâ pjen nien, 'sja, 'sja mjen 下面
isporučiti	sân, čuan, dzí 倚
isprava	wén dzjan, pín' ćoi; jén
ispravan, neoštećen	àn ćuan dě 安全的
ispuniti	čen', ši 'sján

isti	džēn ší
istina	ší, džēn hua, džen ll
istok, istočno	dùn', dùn' fan, dùn' fan dě 东方的
itd.	den dén, yün yün
iz	Jun 用, jū yú, džun' dzjan 中間
iza	kōu, hui laj, wán', wēi, dza
izači	čú cíl', čú, čú men 出門
izazov	tjáo bo, hao džāo
izdajnik	mâj guo dzéj
izdanje: izdavati	ču bán, ču čán, ču čán llän'; hua fēj, hua ší lō, ší, tlin, wän' 死
izgubiti	čú, čú kóu, ču mén; tâj pln men
izlaz: — sporedni	fei ču, ci fēi
izlet	džün' dzjan, dzjan 間
između, međuprostor	fà min', nle dzâo
izmisliti	hu tu žän; sján bu dâo dl ší
iznenada: iznenađenje	nêl, llí mjén
iznutra	šuò fa, bjáo ší, huâ jul; šen' ci
izraz: — lica	dzai .. y vâl, lin' vâl, vêl, dži vâl 之外
izvan	dué bu ci, tue pu ci
izvinite	bâo gao šu
izvještaj	cín, čín
izvolite!	wän čen', ší 'sjân; dži 'sln mén' lin'

J

jabuka: — drvo	pín' guo; pín' g'o šó
jahati	šen', pao má
jaje	luán, dán, dži dán
jak	člán', čüan', fà fu
januar	y jue, cen' jue, džen jue 正月

jama, rupa	kù lun, kún, dòn
japanski: Japanac	ži ben dě, wo; ži ben žen 日本人
jasno	mǐn'
javno	kùn', gun gûn dě, dan bâj dě 坦白的
jedared	jo y cî, jù y tjan 有一天
jednostavan	dan fan mjan dě
jedro	fân' fën', 風
jeftino	pjän y dě, llan dzjâ dě
jeli ?	a, ma, mo, ší bu ší
jelo: jesti	câi, fân; jáo, ší, či fan, či 吃
jer	jìn wěi
jesen	cju tjan 秋天
Jevrej	jù tai žen
jezik: književni: u ustima	júl jan, huâ 話; wěn, baj huâ; šě tou, šě
još	wel laj, wéi, laú dzao 老早
juče	co tjan ží, co'r
jug: jugoistok	nän 南, nän fan; dun' nän fan
juni	cji jüe
juli	llü jüe
jutro: — dobro jutro	dzáo, mén', dzáo čí, cáo; dzao an 早安

K

k	'sjan, šân' 上, wán 往
kada	tö dzàn, jâo ší
kafa	kà fè
kako	dzén mo, dzé nian, žô, žü 如
kakao	kó ko 可可
kalendar	ží lí
kamen: kamenolom	ší 不; ší ken
kancelarila	bän gun' čú, bän gun' čú ší

kapa	mâo, čin 手
kapelník	jüe dul dul džan
kaput	aó, kúa čo, kúa, da čán
karakter	'sln' gě, 'sln' džl
karta: — kazal.: želj.	pjâo, tû 圖; sî pjâo; če pjâo
kasno: kasnije	wán', wân'; l hou, hou lâj
katastrofa	po mjê, hûan; dzaj hô nan, dzaj 灾
kazati: — komu	šuò; kâo sô
kazalište	sî juân, sî juân dze
kazna: — smrtna: kazniti	kâ, cûe, čen fâ; súl 'sln; ču fâ, čen fâ
kérka	lín' ây, gù nian' 姑娘, nûl er' 女兒
kicoš	huà hua gun' dzé 华华公子
Kin. Narodna Republika	džun' huă žen mîn gûn' ho guö
Kineskinja	džùn' guo nûl dze, džùn' guo nûl ši
kineski: — zid	džùn', huâ, hân; wân ll čan čen
Kinez	džùn' guo žen, hân, hân žen
kino: — glumac (ica)	djân ln, djân ln juân; djan ln (nûl) jân juan
kiosk	'sjao wû
kist, kita	mao šua, čuân, ln, šô 東
kiša: — pada	júl, jút 雨; 'sjâ júl 下雨
kleveta	cì fu
klimatski uslovi	fèn' tu
klupa	čan dên
ključ	jâo ši
knjiga: — zakon	šù 書; luâ, lüt
književnik; književnost	dzô džja; wén, wén dzô pín
koji	ná, ná jî
kola: kočijaš	čè; čè fu 車夫
koliko: koliki	dzî, dò šao 多少; šo, šo llan', dâ 'sjáo
komad	kuâj, y kuâj, pí 匹

komanda; komandovati	kóu lín' 合; lín', fa kóu lín', šuâj 师
komunist; komunizam	gûn' čan džûl dže; gûn' čan džûl
konačno	čin', gul hèn dao dí
kontrola; kontrolisati	dzjan dù, tun džl; dzjan čâ
konj; — KS; konji	má; má ll 馬力; má pí 馬匹
korak; — po korak	bû, ll, bû 'sln; bû bû, pû pû
korespondencija	tun 'sln
korice; — noža	kóu; dao kóu 刀口
korist; koristan; koristiti	ll; jo ll dë; ší jón', ll jun' 利用
korjen; — kubni; osnov	kén, kén juân; ll fân dë 立方的; bén 本
kosa (na glavi)	šán, tû fâ, mão 毛
košulja	čen šán, šán 'r'
kovač	duân gun', té dzjan
koza	ján', šan ján'
koža; kožni	pí, pí fu; pí dze dë, mào pl dë 毛皮的
kraj; krajolik	čžou 州; šán šul, šán šul huâ
kraj, svršetak	džùn' dzê, mo lláo, wan dzê, duân, mó
kralj	wân', guö wân', tî
krastí	tôu, cjê dao
kratak	duán, duán dë
krater; — vulkana	h'o kóu; huó šan kóu 火山口
kredit	'sln Jun' 信用
kremen	sul ši, huo ši 火石
krevet	čuän'
Krim	ko ll mu, ko ll mi jâ 克里米亞
kritika	pí pln', pln' lón
krivica; krivac	dzûl go, gô ši; fû dzju žen
križ	šî dzê dzja, šî dzê 十字
krojiti; krojač	câl dzján, câl; câl fén'
krov	mjen, dzján, dzja wû 家屋

kroz	tùn go, dzin go, wù
krug (geom.); kružok	juän, juän sín; 'sjao dzú, dzú mjan báo, män töu
kruh	'sjoe, 'süé; 'sjué dë
krv, krvav	pal, sján, päl, sján pal; čjao men, kôu 扣 ču fän', dzja 家; fän' dze, wù dze 屋子
kucati; — na vrata	wân' ná lí, šân ná 'r', wan 往
kuća; zgrada; palača	'sjáo žen 小人
kuda	dzo fän, ču, tün; ču fän'
kukavica — čovjek	tá ca 'r' dë, ku lí
kuhati; kuhinja	ll bâj t ši; ll 礼
kuli	wén hua
kult; obred	šan žen; mál; gou mál, mál mai 买卖
kultura	kupati se: prati:- u moru 'si dzáo; mû; hái šul ju 海水游
kupac; kupiti; trgovati	fän'; pln' fän', pln' fan' šo
kvadrat; na kvadrat	

L, Lj

lagati; laž	män, 'wan' šuo, sà 'wan; jão, 'wán'
lak; lako; lagan;	cín dë, t, čin'
lampa; — električna	dèn'; djan dèn'
lani	šan' nian, šan' čòi nian, dzaj šan' čòi nian
lan	da mä, ja mä
lažan: lažov	'wân', dzô, sà 'wan' dë; 'wán' žen
leđa	bêj dzl, bêt
leći: ležati: — zajedno	tán', tân' dže; wô, ko čo; tjè čí láj
lice: — izraz: — crte lica	llán, llán nián, mján 面; šen sé; mján kun
lično: ličnost	cín šén', bén žen 'r'; žen gö, gö žen
lijek: liječiti: liječnik	jão, jão pln; l bln'; l šen, šen, dâj fù 夫夫
lijen	lán do, lán do dë, 'sjän
lijep	'sín, mei lí dë, lí, mei 美, háo kân 好看

lijivo	dzó bjap mjan, dzó bjän, dzó 左 'sjao mjé, cjur 'sjao, me mjé
likvidirati	hü lí, ll
lisica	wén sjue, wén süé; pü
literatura: — djelo	lö dzl, lun lí; ho lí dë
logika: logičan	džé, džé húj; dže šän, dže duân
lomiti: slomiti	dzéj, taô 'r'
lopov	tân; wän
lopta: kugla	da llé; llé žen
lov: lovac	llé, da, džo bú; da jüi, djao jüi
loviti: — ribu	cún; kun' 号
luk: lük	kóu, gan kóu, hal gán, hal kóu 海口
luka	dzjáo hua dë
lukav	mei lí; méi nüi dze 美女子
ljepota: ljepotica	'sjâ, 'sjâ tjan 頁天
ljeto	In cín dë
ljubazan	ây, ây cín, ay hâo; en ây
ljubav: — i dobrota	čl dži, to jän
ljubavnik	ây hâo, sí huan; ây hâo, ljuan ây, ây 爱
ljubiti nešto: — nekog	bô dzaj ây 不再爱
ljubav kidati	dzi dç dë
ljubomoran	žen, žen men, žen ši 人士
ljudi	šen' cí, l nü dë; táj
ljutiti se: ljut	

M

mačka	mu mào, mào
maj: 1. Maj	wú juë; wú y dzé
majka, mati, mama	njän; mú 母, mú cín; mà, mà ma 马姆
malen: malo	'sjáo 小, 'sjáo dë; bu dâ dë; šao 少
marama: maramica	tou dzm, dzln; šou dzln 手巾

marmelada	gó dzé gáô
maršal	juän šuâj, dâ Juän šuâj
marš vojnički	'sin džjün 行軍
mart	sân jüe
masa, mi svi	da dzjâ
maska	mjân dzuj
mast: — svinjska	džl fân; džu jü
mašina: — pisaća	dzi, dzi ci: dá dzl ci
mašta	hûan sjan, kûn' sjan, sjan sjân, lí sjan
maštati	mén sjan
matematika	swân sjue, šû sjue, šû süë
materija: materijal	wû džl, wû; wû pln, dùn' sl 东西
mauzolej	mû lín, lín mû
medvjed	žen 'sjün', 'sjün'
međutim	šun bjân
mehanika	dzi sjê, džl sjê džuàn dži
mek, slab	Júan
melodija	In djâo
meso	žôu, Jan' žou, nîu žou
metal, zlato	đzin, đzin dze
metnuti	lî
mijenjať	î, ī, huâ 化
miješati	hô 和
milicija	mîn dzin, mîn đzin dôl
milion, milijarda	baj wân, čao; šî, šî wan wân 十万万
milovati	fu ây, Jûi, pl
milja kineska: — na kv.	lî 里, gun' lî 公里; pln fan gun lî
mimo, mimoći, proći	kao, kao đzin, kâo wán', kâo láj, hû ši
ministar: — stvo	bû, bû džän; bû, pû
minuta: pren, smisao	fèn džun'; fen 分

mió	cín áy dë, ko áy dë
mir, miran, složan	àn, hö pln, hö pln dë, an 'sin dë 安心的
mirno!, — stajati	ll džén 立正, cín'
misao, misliti	î, î së; së kâo, së 'sján, ssë 思
miš	hâo dze, láo šu
miting	dâ huj
mizeran	bû hao kân dë 不好看
mjera, mjjeriti	du llän', llän'
mjesec, — na nebu	jüe, Jwê; Jüe cjü
mjesec prošli: — tekući	šan jüe 上月; bén jüe 本月
mjesto: predjel	dl fan ču só, wêl, wêl dze; dl fan, čû só
mjesto rođenja	čû šen dî, šèn' džan dî
mlad	cín njan dë, nian jô, nian cín dë, šâo 少
mladić	šâo nian žen, cín niän žen
mladići i djevojke	cín niän nän nü
mlijeko: — kiselo	nál, žû; suàn nál
Mliječni put	tjan hô 天河
mlin, vodenica	džî fèn' čän, mô fan; šul mô
mnogi, mnoštvo, mnogo	hen dò žen, hen dò; dò dò; dò la, dò 多
mnogostran	dò fan mjân dë, do mjân dë 多面向
močvara	čî, šul cáo 水草
moćan, moć, moći	jû lî dë; šî ll, vèj ll, šî; nén', Jáo, nén gou
moda	šî mào, mō den
moliti, molim!	daò gâo, cí' 乞; cín' 請
molekul	fèn dze 分子
morati	jín', Jín' dàn', dej, Jáo, bî 必
more: mornar	Ján', hâl 海; šúl šou
Moskva	mô së kô
motiv	ll jü
motorkotač	mô to če

mozak	não dze, não súl
možda, po mogućnosti	ko něn'; y jú ko něn'
mrak	âñ, hej âñ
mr̄mor	dâ ll ší
mrtav: mr̄vac	ssé dē 死的; ssé žen
mrziti, mržnja	hén, Júan 怨
mrznuti, mraz	hán, dûn', lén'
mučiti se	sou kü
mudrost: mudar	yn mîn', son'; yn mîn' dē 英明的
munja	šán, shán tjan, shán guàn 闪光
muskuli	dzln žou, tl lí
muškarac: — spol	nän žen, län'; nän 'sin
muž: muževan	džân' fù, län'; Jún gan dē
mužjak (životinja)	mû, gûn' dē, gûn'

N

na: nad	shán' 上; dza! shán' tou
nacionalizacija	guō Jú huâ 圖有化
nacionalizam	mîn dzu džu 一
način	pán, Ján'
nada, nadati se	wân', si wân'; Jú si wan
Nanking	nän dzln 南京
nafta	ší jú
naglo	čê, hou Ján u čí dē, y 'sjâ dze 一下子
nagrada	đzjan dzin, đzjan šän
najbolje	dzôj, dzuj háo dē
najmanje: najviše	hen šao; čün'
nakana, namjera	čî, 志
nakloniti se	djan tòu
nalaziti se	dzâj

namiriti, izravnati	bí, pí
napad: napasti	dzln kùn', fâ'
napisati	'slé šén'
napiti se: napoljnica	ho gôu, ho dzôl; čjú cín čjän
na primjer	bí fân', pí fân šuò
napolje!	čüll ba, côl ba, gun dâm
naprijed: — ! [vojnički]	wan čjän, wan sjan čjän ; cjan dzin
napuniti	čun mán, džuan mán, dao mán
narav: naravno	'sñ cín; dzé žan, dzé žan, dän žan, kô
narednik	džôñ' ší 中士
narod: narodnost	mîn 民, žen mîn; mîn dzu
Narodna Republika	žen mln mîn džu dži du,
narodna vlast	đzjul mîn, žen kou 入口
naseobina	ší . . . čí báo
nasititi se nečega	sjan lê, sjan šôu
naslada	fèn', f 倚
nasloniti se	sjan fán, dût kuo 'r'
nasuprot	wó men dē, wo guö dē, wo guö 我国
naš	kò sjue, kò süë; süë hui, süë čen'
nauka: naučiti	wan hôu, sjan hôu; hui laj čüll, hui 回
natrag: — ići kući	bû, bû ší, blë mô, mël, wû; bu jâo, bu hûj
ne: nije, neće biti	tjèn, tjän; tjän dë, tjan kùn dë; fân'
nebo, nebeski, — predjel	'sin ci; shán' 'sin ci; 'sjâ 'sin ci
nedjelja, — prošla, iduća	dzún jú šemo dî fan
negdje	bû čen ší dë, ö
neiskreno	jú y tjan, jó gûn' fu
nekada	móu, móu žen, móu sje, jó žen
neki	dzi, y sjè, šao y dján
nekoliko	bû džun' jô dë, bu lî dë, bû bl, wu jün dë
nekoristan	

nemir, — činiti bū an, dzjào dži; mā fan
nemoć, ne moći wu lī, wu lī dē: pō 罢
neispravnost cjúen šáo, mǎo bín'
nemoguće bū něn' bū ko něn' dē
nemoj wū
nenadano tū žan, tū žan dē
neobičan, neobično fej čän dē, cl 1 dē, l, 1
neodgovoran bū fu dzé dē, bū fu dzé žen dē
naoprezan bū 'sjao 'sin dē
nepažljiv bū džūl dē
nepismen wen mān dē
nepotreban wu jún dē
neprekidno bu duân, bu duân dē
neprijatelj dí, tī, dī žen, dī dzjun, dī bín', tī pln'
nepristran gun pln dē, gun pln 公平
neproduktivan čù sé lī, bāj bāj dē, bał bāj 白白
nepušač bū sī jàn dē
nerazumjevanje bū liao dzé
nered wu dži sjul, luân, luän cl ba dzào,
ne samo ... nego i ... - bu dâñ er' čjé
nesposoban měl jo něn' lī dē
nesreća bu 'sin, huð, dzaj 灾
nešto, netko huo, móu; šüi, mou žen, Jo žen, móu sje
neukusno bū hao či dē
neupotrebljiv 'bu džun' jún dē
neuredan àn' càn, bū le dē
neutralan džun' lī, džun lī dē
nevidičiv ân, bû ko dzján dē, kân bu dzján dē
nevin wū dzul, fō 'sin
nezaboravni jún bu ko wân' dē

nezakonit fej fē dē
nezdrav, loš fān 痘
nigdje šěmo dī fan dū
nikada jún' bu, žen ho ší hou jé, jún' juan jé
nikako wū lun žun hō jé, bu 'sin 不行
ništa; — (o stvarima) mō, šemo jé; šěmò dūn' si jé 什么东西也
nitko šüi je, žen ho žen jé
noć; - noćni rad; noćenje yē 夜, yē lī; je gùn 夜工; g'o yē, guo jé
noga; -mjera; nogostup dzjáo; čí dzù; 'sjao lō 小路
nokat; — ruke dži džá; šou dži džá 手指甲
normalno džen čän' dē, pln čän dē
nos; nosonja bī, bī dzé; dâ bī dze, tâ pí ce 大鼻子
nositi dzúl, dâj, dâj jù, sī daj, tân, fō, bâo, tī
novi, Nova godina 'sin, 'sin dē; 'sin nian
novac, novci čjän, dzin čjän; dâ čjän
novembar ši y jüe 十一月
novine bâo dze, bâo dži
nož dào, dào dze 刀子

○

o
oba, obadva gùan jul
obala llán, tòu, šuàn; llà 'r', llán' žen 兩人
obezbjedenje piñ, ân 岸
obilje; — dobara àn čjuan 安全
objasnitи fèn fu; fèn fu wū pln'
objaviti šuò, šuò mìn', člán'
objed, objedovati fa bjáo, gun' bō
objektivan wu fân, kèn pàn dí; čí wu fân
objesiti; — čovjeka gun' pln dē 公平的
fū, guâ, sjuan guâ; dzjáo se

oblak; oblačno jūn; jū jun dē
oblast, kotor dī daj, óžou 州, fan mjān 方面
obljubljen, popularan šou žuan' ln dē
oblik; model; obrazac 'sīn, mjān mao; šī, jan' šī, mū; jān' dze
obostrano; — se vole 'sian'; 'sian' ây
obrazovanje; — školsko sīn čen; dzjāo jul
obrtanje, obrati se džuân; gún
obući (odjelo) čuan, čuan šān'
oceán jān, jén čin'; mū 目
oci, oko cun, jū 由
od
odan
odakle
odaziv
odgovor; — na pismo pln' lān, pì pln', džao hūi 召回
odjelo: — evropsko hui dā, dā fu, dà jīn', tōl; hūi 'sīn 回信
odličan, odlično! i, i šān', fū; 'sī fu, 'sī jān' fu
edmah dzl háo dē, džo jō dē; dzl háo, háo cí la
odmor, odmarati se y sjā dze 一下子, jū 如, má šan' 馬上
opredba; — za ... 'sjù sī, 'sjù jān, 'sjù
odrezati džl līn, mīn līn; gún ... džl jūn 供...之用
oduševljenje tūan, dzüē
odviše līn gán, 'sin fēn
oficir go fēn, tāl
ogledalo dzjün guan' 軍官, šuai 师
ogorčenje dzīn dze
oklop čo mēn
około dzjá, tjá
okuka, luk dzal... pan bjān, dzo jō 左右
omladina; — radna kún' 弓
 čīn nīan, šāo nīan 少年 čīn nīan gun' žen

on, ona, ono, oni; onaj tà 他, tà 她, tà · men; péj, na, nai
opasnost; izlaz u sl. op. 'sjan, 'sjen věl 'sjan; tāj pln men 太平門
opaziti, opažati čou dzjēn, dzjān 見, kān ču 看出
opće, opći; uopćenje pú, gun' gún dē; gún' gun' huâ 公共化
operisati; — nečim šóu šu; lī jun 利用
opet fū, jō, dzā! 再
opijum yá pjān jān, yān' jāo
opreznost dzín šēn, jul fān, 'sjáo sīn 小心
opozicija fán dul, fán dul li čān'
organ; organizacija dži guān', guān' 官; dži gōu, tuān' ti
original juān wen, juān ben
osjećati: — dodirom gan' čū; gán' dzjue dao
oslobodenje dzé fān, ši fān, mján ču
osmijeh vel 'sjāo
osnov, baza dzl ben, džu jāo, bén 本, ku 古
osnovna sredstva gu dīn dzé bén
ospice dōu, dōu dze, tjan huà 天花
osposobiti se fēn ču, fēn li ču 分立出
ostaviti la 'sja, līu 'sja, báo līu
oštRNA; oštar čjān žōi; čjān dē, lā, čjān 尖
otac bā ba, rā pa, láo dze, tie, fū cīn, fū 父
otici kal dūn, dzóu čōi 足去
otok čú, dáo 島
otploviti; otplivati ču hän; jū čūt 游去
otvor, otvoriti kāl kāl, dā kāl; kāl
ovaj sè 斯, džē 这, bén 本
ovca, ovAN, jagnje jān', pin jān'; ti; jan' gào, gào
ovdje džē li, dzaj džē li
ove godine bén nīan, džē nīan
ozbiljnost jān džun' sīn, jān ge sīn, žen džēn dē

ozdo; ozgo	'sjâ tou; šân' tou
označiti	wû
oženiti se; oženjen	hün pêl, dzje hün; dzě la hün dě, jo cì dě
P	
pod, padati	džul lô, lô 'sja; lô
palača	Juân lôu, kun' dzǖi
paralelan	pìn 'sin dě, bîn 'sin dě, bîn
park	gun juän
parni; para, plin	cî li dě; cî 汽
Pariz	bà ll
parlamenat	guô huj, g'ô hul
parobrod	huo lün, lün čuan, lün, čuän huo lün čuan
partija; — komunistička	džen dán, dán; gûn' čan dán
papir	ši, dží, džží 紙
pas	góu, kóu
pasoš	ču guô hu džâo, vel guô hu džâo
pasti; — u ratu	lô, lão, tiê, tiâo; ssë, wän' 死, suë 死
paviljon	čan ban guán, čen le ši
pažljivo; pažnja!	kûn' čîn' čûn, čîn' čûn, sî 'sin; džu jí fen', lî, ml fèn'
pčela	lû, lû dze; káo hün
peć: peći	béj dzln 北京, dzln 京
Peking	šèn', tèn', šân'
penjati se	jûl mao; gàn bl töu, cjän bl
pero: — za pisanje	'sin cl wû, lí baj wu
petak	wû nian dzl hua 五年計画
petogodišnji plan	wú dzjao 'sin dě
petokraka zvijezda	kûn kû; šu jí
pidžama: — noćna	hò dzul dzjú dě; dzul hân
pijan: pijanac	hò dzul dzjú dě; dzul hân

pijesak	šâ 沙
pisac: pisati: — pismo	dzô dzja; 'sjé, 'sje dzê; 'sje 'sin, šù
pismen: pismo	ši dzé dě; 'sin 信, dzê 字, huâ 画
pitanje: pitati	wén, sju wén; Jao čjù, wén 問
pití	jín, hò, ho šút
pjesma: poezija: pjesnik	gò, go čjúl; ši wen; ši žen
pješke ići: pješadija	bô 'sin, tu bô, dzöu 走; bô bin', pô bin
pjevač: pjevačica	go šou; nǖ go šou
pjevali: (za pticu)	čâñ, jan čâñ, dzjâo; mîn 鳴
plač, plakati	kù šen; kù 哭
plamen	huo Jâñ, huo guâñ 火光
plan: — činiti	dzî hua, fá dze, tu 圖; čù čú î, dzî 計
plavo	län, län sê dě
plata: platiti	gun' dzél, 'sin šul; fu čjän, dži fu, fô 行
plaža	Jul čán, hai bin Jul čán
plesati: plesač	tjao wú: tjao wú dže
plivati	fôu, fôu fü, piao fü, hûi šúl, Jû jun, Jû 游
plod	gó, šúl go, gó dze, gó ši
po	džâo, ân džao, Jän, Jû, an 按
pobjeda: pobjediti:	šen' lî; šen', džan šen'
početak	ši, čù, tòu r'
pod, ispod	In, Jû, 'sjâ 下
podanik	čen mln
podloga	ku 古
podne	šán', wû, šán' džén wu
poduzeće	în je, šan hao, hän 行
poglavlje	hûi, šù mln' 書名
pogled	Ján guan
pogoditi	táo čao
pokojni: pokojnik	I gû dě; wän' žen 死人

pokoriti se	fū cun
pokrajina	má, má kō, dī mjēn, 'sjan' 'sjâ, džōu huâj, čōu, pô huâj, sün haj
pokvariti	pân, bân; y ge bân
pola: polovica	mân mân dě, mân, bû bu
polako	dzin čä, dzin tan
policija	džen cê, džen džl
politika	dî, tjän dî, tjan jé, tjän, tjen 田
polje	čín dzúl, dzje wén
poljubac	bân' džu; pî, bân', džu 助
pomoći, pomoći	'sin ci y, lî baj y
ponedjeljak	go fèn, tâj
ponešto	'sju žô; čjul žô
poniziti, poniženje	fô, čün fu, čün dzô, čün šuò
ponoviti	šúl dzaj 水灾
poplava	tô; dâl fû 太夫
porez: poreznik	ci juän, ču šen'
porijeklo	dzjâ tìn, dzjâ 家
porodica	kan mën dě 看門的
portir	jé, huo, šî; mân'
posao: poslovno	mîn' pjän; wân' kân, kân, fân wen, jê
posjetnica: posjetiti	dâ šî; dâ šî guan'
poslanik: poslanstvo	jân', čján, dzî, pâl, pal čján, hûi
poslati	hôu laj, y hôu
poslije	jão; jân jüt, sù hua
poslovica	ju džen, ju dzjüt; ju pjao
pošta: pošt. marka	dzün dzin; láu 老
poštovanje: poštovani	wân' čjüan, čjüan 全; šî fen dě 十分的
potpuno: potpun	'sin žen, 'sin
povjerenje	jo šî, jo gûn' fu 有工夫
povremeno	

povjest	šî, lî šî
povratak: — u zavičaj	hûi laj, hûi cüt, hûi dzjâ, hûi guo
pozdrav	wén hû, dzin lî
poznati: poznanstvo	žen' ši, žen'; dzjao dzî
požar	šî hó, šî huó
prah, prašina	ho jâo, tú 土
pratvar	ku, yin'
pravo: — dijeliti	šî, džen' 止; pin fèn, gun' fèn 共分
pravo sudsko	fâ, fâ čjuän, čjuan lî
pravilo: pravilno	gûy dze, dzee, tjao lî; dâl dë
prazan	kûn', 'sûl, kun 'sjän
pred, prije	cun, cjän, cjän töu
predati	'sjan gél, fô
predložiti	tî ču, tl î, čin'
pregovori	tan pân, šan' tän, ci juè
predsjednik	džu si, dzún', tún
predstavnik	dai bjáo, dâl lî žen
predvidjeti	ju dzján (llâo)
prekid	džun' džî 中止, džun' duân, bu dzâj 不再
prekrasan	hua mél dě 华美的
prelaz	tun gô, guô, lîn'
prestrašiti: — se	hâi; 'sjâ hú
preuvečicavati	kua dâ
prevara: prevariti	ci pjän; šan' tan', pjân, hûn'
prezime	'sin'
prezir	mê ši, kân bu ci
približno	da gâl
približiti se	kuaj dâo, kuaj laj dao
priča: predaja	gû ši, tún hua; nîn dzjan gû ši, čuau tún
prijatelj	ju, pén', 'sjän háo dě, pén' jû 友朋

prijateljstvo	àn, jiāo hāo
prijatno!: prijatan	dzǎn, hao či; šun lǐ dě, jǔ lǐ dě 有利的
prijevod	fān l, t wen
primati	šōu, dzje šōu
primjetiti	kān ču
priroda: prirodno	'sìn'; dzě žān dě
pristojati: pristojnost	t; li
prisustvovati	dzaj čán', ču sī
pritisak: ugnjetavanje	jà, ja lǐ; jà po
priznanica	lín wu džēn', šōu dzjūt
proces	âñ, šén pan âñ, sū sun'
procí	cōt, li, 'sjā, gō, tun gō
prodati	šōu, ču šōu, ču māl, māl 买
produkcija	čán pln' lián', šen' čán, ču čán, džl dzāo
profesor	džjāo šou
proklet	džou mā
prolaz	čù žu kóu, šán shú 山水
proljeće	čún' tjan, čun' dzī, čún' 查
promjena, promjeniti	bjan dūn', bjan huâ, huâ
propaganda	'sjuàn čuan
prozor	čuàn', čuàn' hu
prst: prstenjak	džl tou, šou džl, džl; wu mìn' džl 無名指
prtijaga	'sìn li
psihički: psihologija	'sìn li šan' dě; 'sìn li 心埋
psovati	ll mā, mā
ptica	cjao njáo, niáo 鳥
publika	džun' žén, tìn džun', džun'
pukovnik	šan' sjáo
pun, jedar	mî 密
pušiti: pušač	jàn, či jàn, čou jàn, sì jàn; sì jàn dže

puška: kugla	čján', bô čjan'; džl dân
put: putovanje	ca lō, lō; ljuř 'sın, dāo lō, lō 路
putnik	ljúl 'sin žen, luf kô, luf čen kô
putnički vlak: — wagon	ko čé; kô če

R

račun, računati	džān' mu; suân, šō, lō, džl suan, džl 計
rad; — umni	gun' dzô, lão dun; džu dzô
radio	wū 'sjan djân
radnik: radnica	gún' žen, gún, lao dōn dže; nūi gun' 女工
rakija	šao dzjú, bâj dzju 白酒
rana, raniti	šâñ', šâñ' kou, šâñ' hal
rano, ujutro	cín dzáo, dzáo 早
rastaviti se, raskid	ll bjě, kô, tun... ll bjě, bô dzař ây 不再爱
rasti: — iz zemlje	džan dâ, sôñ', šen' 生; ču tú 出土
rat: — voditi: u rat uvući	džan' džèn; da džâñ; čú blń'
ratno ministarstvo; flota	bin' bô; hál džjun 海軍
ravno, pravo	dán, pln dě, pln dán dě 平但的; džén' 正
razboliti se	šen' blń' 生病
razgovor, diskusija	tâñ, tan huâ, lün
razgovorljiv	ây šuo huâ dě
razjasniti	šuo mìn', čján'
razlika	čúl bje, fèn bje
razni	bô tun dě, dò Jan 'sìn
razmjer	bl ll či, dâ 'sjáo 大小
razočaranje	ši vân, dul ši vân
razumjeti, » razumem! «	dúñ', dúñ' de, mìn baj; šù, š'
razumljiv: razum	mìn' baj dě, mìn' sján dě; ll 埋
razvod braka	ll hün, fèn kai džô
rečenica	wén, jút jan 語言

reči	jūn, jūe, gāo su, šuò, šuò huâ, huâ 話
red, razred	sō̄l, pāl, hān', bān, lē 列
redov	bīn' ši
redovan, redovno	bú tun dě; hào hào r' dí
referat, referent	baō gāo, baō gāo zhēn
reforma	gāi gě, huâ 化
rep	wéi, wéi ba, ba
republika	gūn' ho guō 共和国
Republika Jugoslavija	gūn' ho guō nǎn s' là fu
restoran	can fan guán, can guán
reumatizam	fèn shí džēn bīn' pl, fèn shí džēn
revolucija	go mīn, gō mīn
revolver	šou cjan'
rezati, — nožicama	dzjê, cjè, djào; dzjén, dzjáu
rezonancija	gun mīn' 共鳴
riba, — svježa, ribar	jūt; sjàn' jūt; jūt zhēn, dá jūt dě
riječ	dzǖt, jūt, lun, jan, huâ 話, jūt jan 語言
riječnik	dzí dján, dzí ci dján
rijeka, riječni	hö, člàn'; ho čuàn dě 河川的
riješiti, rješenje	dzje dā, dzjue dīn
rijetko, rijedak	dzjan h'ō; si hán dě, šao jó dě
rikša	yan li čě, zhēn li čě 人力車
riža, — kuhana	mí, baj mí 白米, fān
rižiste	tjän, šul tjän 水田
rob	fū lu, nū, sīn 囚
roditelji	fū cīn, mu cīn, fū mu 父母
rodoljub	ây guo džāi dže
rodak	cīn šú, cīn cī
rođen, rođenje	ču šēn'; šēn' laj dě, ben jó dě 本有的
rodendant: roditi se	šēn' ži 生日, dān šēn' ži; šēn'

rog	dzjó, dzjáu
roman	čän pjān 'sjaō šuò
ručak, ručati	ván fan, wu fān; či ván fan, či wu fān
ruda, rudnik	kuan' ū; kuan' shān
ruka: rukavica; ruč. rad	shóu; shóu tao; jun shóu 用手
rukovodstvo; rukovodilac	lín dáo, guan lí; lín dáo dže, lín dao žēn
Rus: ruski	ō guō zhēn; ô guō dě
rupa	dūn, 'sjüē dūn, kūn, kù lun
ružan	čóu, bù hào kan 不好看
S	
s	dāj, hāl, hō
sabљa	ma dào 馬刀
sačuvati	šóu, bao šóu, báo čl
sad, odmah	y kàl shí, 'sjan dzâl, y 'sjâ dze 一下子
saglasno	ân džao, ân 按
sala	tìn, dâ tìn
sam	dzé dzí, bēn zhēn, bēn shēn' 本身
samo	dží shí, tu guō, dâñ 但
samostalan	dzé lî dě
samoubistvo	dzé šâ
san: snivati	mēn', šûl mēn', šûl mjan; dzo mēn
saopćenje, saopćiti	tùn džl, bâo dao, tûn džl bao
saosjećanje	tun cīn, pèj
sapun	fěj dzaο, sjàn dzaο
saradnik	gūn' dzo žen jūan
sasvim	vân cjan
sat: džepni, ručni, zidni	bjáo; hua] bjáo; shou bjáo; guâ džun'
sav	čé, džén, cjan
savez: saveznik	llan mēn, tun mēn, huej; llan mēn dže

savjest	lilan 'sln	slab; mek	žđ, žđ dě; dan bđo dě
savremeni	sjan dâl dâ	sladak	tjän, kân
savršenstvo, savršeno	vän šân, šî ēr' fen dě; vän cjuan, šî fen	slavan; slava	guan žün dě, jó mìn; guan mìn' 光明
sebičnjak	lî dzé džûl dže	Slaven	si là fu žen
sekunda	mjáo, mjáo džun'	sličan	júan' 'sjân, 'sjan sî dě
selo; seljak; seljanka	cún, 'sjân' cún, cún dze; nün' mìn; nün' fu	slikati; slika; crtež	huâ; huâ 'sjan; tû, huâ, tû hua 繪画
sestra: starija; mlađa	dzé, dzé dze; mél, mél mel	slikovit, lijep	hua méi dě 画美的
Sibir	sî bo lî jâ	slijediti	kôu, gèn sul, cún', sôi
sigurno	l dîn, bî, pî 必	slijep; sljepoča	män', 'sjà; män' mu bñ' 盲目病
sijed; Riđokosa djevojka	baj dě, baj fá dě; baj mǎo nǖ 白毛女	sloboda; slobodoljubiv	dzé jü; 'sîn jan dzi jü; ây hao dzi jü dě
sijevati	guàn huj, šan šđ, šán 閃	slovo, znak	dze 字, huâ
sila, snaga	lî llan, lî	slučaj	âñ, cín kuan, óu žan sîn
silaziti; sjašiti (s konja)	'sjâ; 'sjâ mà 下馬	sluga	dži juan, 'sjáo dě
simpatija, simpatičan	tun cîn; yn žen tun cîn dě	slušalica	tin tün
sin; — stariji	dze, ēr' dze, lîn' lân'; da ēr' dze 大兒子	služba; službeno	fu wû, džî gûn' vu; guàn fan dâ 官方的
sinolog	hân süe džja	smetati	da žáo, hal lo, čû, gan dûn
sir	nây, pîn' dze	smijati se; smiješan	'sjâo, 'sjâo šen'; ko 'sjâo dě
siromaština	pîn, pîn mìn, kò pêj	smion	da dán dě
sistem	džî, džî sjui, džî du	smisao	† si, † ssi
sjaj, sjajan	šan guàn, guàn 光, mìn' 明	smjestiti se	an dzô 安坐
sjećanje	† ši, huj † 'sján, čî	smutljivac	ko wû dě 可惡的
sjediniti	llan dze hō, llan hō, hō 合	smrt	së, sî, ssu, së wän' 死亡
sjednica	čän huj	sniđeg; — pada	'süé; 'sja 'süé
sjesti	dzô 'sja, dzô 坐	snop	y šô 一束
sjever; sjeverozapad	béj, péj, béj fan; sî béj fan, sî béj 西北	soba	fân', wô fân', džján 間, wû dze 屋子
skakati	tjâo, tjao jâo	socijallzam	šen hui džut
skandal	čóú šî	socijalnost	žen 仁
skoro	to jân, y dján	sol	lú, jän, bâl jän
skroz	tôu, tóu go	Sovjetski savez	su llän
skupiti, skupljati	dzî, dzî ho, šou hû, džen' dzî, šou dzî tô	spavati	šoi, šoi džjâo, wô

specijalist džuân mén dzjâ, dzjâñ dín žen
spol sîn, yln
spomenik, kip dzî nlan pèj, dzî nlan 'sjan, gú dzî
sporazum hó jué, hó tun, tjao jüé
sport jûn dun', tj jü jûn dun'
sramiti se hal sâo, hal sùi, bû jao i sëi
srce 'sin dzan, 'sin 心
srebro, srebren īn dze, īn, īn (džl) dë
sreća; sretan fû, sîn fu, cão hóa; sîn fu Jun dë, dzî 吉
sredina; centar džün' 中, Jan' 央; džün' sin 中心
Sredozemno more dî džun' hál
sredstvo dzl lyâo, nâl, dzî
sresti se cáo, jü, fén'
srijeda 'sin cl sán, lî baj sán
srp lyan dào
stajati dzal, čân lî, lî 立
staklo bô ll, bô
stalno; uvjek tiän tjän, bû duan' dë; čän' čän', jún'
stan džô džal, fân
stanica; — željeznička če džân; h'o če džân
stanovati dzal, dzja džô, džø 往
star kû, lão bû mel, láo 老
starac; starica láo žen dzjâ, láo žen; láo tâi po, láu
starinski kû láo dë 古老的
staviti ll, fân, fân dzal, cún fan dzal
stol džò dze, tâi
stolica l dze, kûn dze
stoljeće baj nián, ši dzl, ši 世
stomak dû dze
strah dzl kô, pâ, ko pâ, hal pâ

stran; stranac fân, yan'; wâl g'o žen 外国人
strana; — knjige dzê, fàn', dî fân'; jê, mjân 面
strast, strastven žê cín; žê le dë
strašno lî hâl
straža; stražarići čin', džl bân; äo
strepiti džân dzja ten gôl
stric: stariji: mlađi láo bô bo; bô bo; šü šu
struja: — električna člân', čuân; djan llü
stvar, roba: tvar, bit wû pln, ši, l fu, 'sñ ll, dün' si 东西; wû
stvarati čuan', čin, čuan' dzâo
stvarno ši dzâl, džen džen', gûo žän, ši
subota 'sin cl llö
sudbina wêl laj, mîn' jun, jûn cl
sumnja: sumnjivo hûo; l, ko i dë
sunce, sunčani ži tōu, tâj jan" žži 日. ta jan' dë, ži dë
suprug: supruga džân fu; fû žen, nût pën ju, jûl bân
susjed lín žen, llín dzîn dë
sutra mîn' ži tjan, mîn' tjan
suze lêl, jan lêl
svadba dze hûn, hun ll, si jân
svada, svadati se tôu, ku šuò
svagđe pjén, ho tao čû
svaki mél, gô, mel gô, dâ fân dë, mél dao
svakodnevno mél tjan ži
sve: svega ima: svi hâl ši; džl jó; dâ dzjâ
svejedno mi tou bû kúan, tou y jan'
svemir jûl džou, ši dzé, ši 宁, l taj 以太
svet šén'
svestran ko fan mjân dë, dô fan mjân dë
sveučilište dâ súe, dâ súe 'sjâo, šû

svezak: školska teka	y šō 一束; ben dze
svi	dòu, du, čün', dâ dzjâ
svidati se	'sí huan
svila: svilen	čou ce, bâj čou ce; si dë
svijeća	la džu, fâ huò suàn, dèn'
svinja: svinjetina	džù, ší; džù žou
svijet: pogled na svijet	wan guō, ší 世; ší dze güan
svjedočiti	gùn' ču 供出
svjetao: svjetlosni val	mǐn', džào, llân'; guan pò
svježe	'sjàn, 'sìn 'sjàn, cín llän dë
svoj	dzë dzi dë
svršeno	bâ li, dó, wän, wän dzje, dzje šö

S

šah	čí, sjan čí
šala, šaliti se	'sjâo hua
šaran	ll 鲤
šaren	wu guàn ší sê dë
šećer	tän', ší tän', baj tän'
šef	tün' dzjâ
šešir	mâo dze
šetati, šetnja	san bû, gûan' čöt; 'sjan jü
šljiva: — drvo	lí dze, lí 李; mëi
škoditi	hâi
škola	'sjâo, šü, 'sjue 'sjâo
šofirati	kâi cî če
Španjolac	sí ban jâ žen, žî guo žen
špijun: špijunaža	dzjan dje; dzjân dje hò dun'
štampa	în', bao džan
štap	šou džan

štít: — životinja	dûn paí, kàn; tjâ, dzjâ 甲
što	hö, ho' mo 什么
šuma	šô lîn ce, šu lîn, šu sen lîn, lîn 林
švercer	dzou së žen
šupalj	tun 'sin dë, kun 'sin dë

T

taj, to: ni to ni ovo	nâ (go), džë 这; bu sà̄n bu së 不三不四
tajna	bî ml, dzl ml
tajni	bî ml dë, dzl ml dë
tajno: — glasovanje	sé 'sja; bû dzl mîn' tou pjao
tako: — mnogo	džë Jan, džë mo, nâ mo; džë mo 'sjë go
također	tun Jân, jé 也, ↑ 亦
talenat	bén ší, bén lîn, cäj nen, caj gân, tjan cäl
tama: — tamno	hej ân; ân, hèl 黑
tamnica	lão, lao jöi
tamo: — amo	nâ, nâ ll; wan'
tanak	sí dë, bô dë
tanjir	pan' dze, y pän'
taoizam	dâo tjâo, dâo cijâo
tata	pâ pâ, bâ bâ, dzja fû
tehnika	dzl šu, dzl ci, šou sjul
tek, upravo	džl, džl ší
teka	ljân sî bô, bén dze 本子
tekstil	fân' džl pín
tekući mjesec: — godina	bén jüë, bén nian 本年
tele: telefina	'sjâo nñü; 'sjâo njü žou
telegram: telefon	djan bâo, djan 'sin; djan huâ
temperatura: — klime	wèn du, žé, žé, žé llân'; fèn' tu 風土
teorija	ll lun, 'sjue šuò, lún

tepati: tepanje	kou 扣吃; kōu dze 扣子
teret	fu dān
teritorija	guō tǔ 国土
teško: težak	nǎn; džūn' dě, džūn' dâ, čēn džun' dě
tečka	kù 姑
težina: — atomna	džūn' lian; juān dze liān
tijelo	čjúi gân, tí, šèn' 身
tijesno	džai 'sjâ dě
tko	šüi, šéi, šé, šé mo žen 什么人
tlo	tí, tú
točak	lün, čé lün
točka: — u rečenici	dján, dján dján er'; jé 也
točno, pravilno	'sî, 'sî 'sî (er'), čún; džén' cjue, pu cô
Tokio	dún' dzin 东京
top	pâo
toranj	lōu, lōu tâj, tá
tradicija	čuan tún, čuan
tragedija	bèi džjuī
tramvaj	djan čé
trava	čín cáo, cáo 草
tražiti	džáo, sún
trbuh	dû dze
trčati	fân', páo
trećina	sàn fen dži y 三分之一
trebalj	bî sjui, jao, in gaj, bî, pî 必
trešnja	Jin' tǎo, jin tǎo šu
trg: trgovac	ší 市; šan', gô žen, fân mai žen
trpit	žen
trošiti	fêj, hua fêj, huà 花
tući, mlatiti	tá, dá, cál, dzí, dzôu

tuči, strani	fân, tà žen dě, bjë žen dě, ta guō dě
tuga, tugovati	ju mén, jù čou, bej šan; fan mén
tunel	sul dâo, dî dao
turist	ljui 'stn dže
tuš: tinta: tintarnica	mô; mo šúl; mô šul pín
tuzemac	tu žen, bén dl žen
tvrd	în' dě, džjan in' dě, gô ti dě
U	
ubica	dzâj, nel, dâo, šan' 上
ubiti: ubistvo	'sjün' šou, šà žen fân
ubjeđenje	šà, ša hâl
učenik	cjue 'sin, 'sjan 'sin
učenjak	'sjüe šèn'
učitelj	'sjüe džé, šù žen, šî 土
učiti	šî, láo šî, ši fû, džjâo Juan (ši)
učitiv	džjâo šou, 'sjüe 'si, žen', njan du šù, sjüe
uči	dzun, dzé sî dě, ljui 'sin
udovac, udovica	čin läj, žo 入
udžbenik	guàn fu; guá fu
ugao	dzjào ko šù
uglađen	jü, džjáu, dzjaú lô
ugodan, prijatan	jên
ugušiti se	jû lî dě 有利的
uhoh	mèn së
ujedinjenje	ér' dô, ér' 耳
ujutro	ju dzin
ukaz; ukazati na...	dzáo, mìn', dzáo šan' 早上, mìn' ži 明日
ukrasti	fá lin; ... dži ču 指出
	tòu, dâo

Ukratčiti se
ukupno, svega
ukusno
ulaz
ulaznica; — za kino
ulica
uloga; — kazališna
ulje
umiriti se
umivati se
umjetnik, umjetnica
umoliti
umoriti se
umrijeti
uništiti; uništenje
unuk, unuka
unutarnjost
uoči
uopće
uostalom
upliv
uposliti se
upotrebljavati
upozнати: — se
uprava
upravo
ured
u redu!
usamljen
usmeno

šan' čuān
 bîn 并, y gûn', gûn' džî 共計, bîn cê 并且
 háo či, háo či dě 好吃的
 tun lû, mén kou 門口
 pjâo; tñ pjao, sî pjao
 dze dâo, dze dâo lû, hû tøn'
 dzô jun; dzjû se
 jü, jü
 fân' 'sin, pín 'sí
 sî, sî llán
 Ján juan; nûi Ján Juan; huâ dzja 画家
 čîn', cîn', cínl 請
 fâ, lão, lao lêj, pín dzjuan
 kû, mü, bû cál, ssé 死
 mjê, 'sjao mjê; dzjan mjê
 sùn dze er'; sùn nûi
 néj bu, lí tou, lí mjan 里面
 dzo tjän, dzaj čjan jê
 hèn ben, sü, dâ fan', y bán, gûn' 公
 šun bjân, šun bjân šuò š'o
 čjüan vel ín 'sjan
 čù lí
 téi jâo, ší, ší jûn', jûn' 用
 šèn'; žen ší
 džen fu, guan lí
 džen ší, ân džâo 按召
 čú (dze), sò, dzjûi
 hai háo, tó, y tjê du háo
 dàn du, gu dàn
 kóu tou dě, kóu tou šan' dě

Ušne; Usta; njuška živ.
uspjeh
uspješno
uspomena
ustati
ustrijeliti
ušće
utisak; — dobar
utorak
utrka
utvrda
uveče
uvjek
uvjeren; — u se
uvod, predgovor
uvoz
uzalud
uzbuna
uzeti
uzbudenje
uzjašti
uznemiren
uzurpator
uzeći

vaditi
val
valuta
van; vani; vanjski

dzul čün; dzúl, kóu □; bî mjan 鼻面
 čen gûn', čén dži, gûn', lí
 džî 吉, dži lí dě 吉利的
 hu jî, hu jî 'sján
 lêj, pí dzjuan, cí laj
 fa čján', sî
 ho kóu 河□
 Jín 'sjan, kan 'sjan; llan' háo jîn 'sjan
 'sin' cl êr', 'sin' cl lí baj êr'
 dzin dzóu
 báo lej
 wán, wan šân', hèj 'sjâ 黑下
 čän' čän', 'sjân' lâj, jûn'
 'sin 'sin; dzé 'sin dě
 'sjûl, 'sjul Ján, 'sjul wén
 šù žu, žu kóu
 bû si baj bâj (dě), baj bâj dě 白白的
 dzin bâo, bu àn dě
 jên, tâi, na hô, i 以
 hún luan
 ma šan'
 dzjào dzí dě, džao dzî, dzjào dzl 'sin cíln
 pâ, cíln ljûi dže
 žan, džao huó

V

tûl ču, tò ču, la čù
 bò lan, bò tâo, bò, pò 波
 gô bl, tun gô, dzin, dzin bl
 dži wâi 之外; wâi; wâj mjan dě 外面的

Vanpartijad dán waj dë žen
vaš; Vaš ní men dë; nñ dë, gúej, kúej, gúy
Vašington huâ šen' dûn
Varšava huâ ša 华沙
vatra; vatren; pren. sm. huó 火; h'o dë; lê, že lê dë, h'o jàn dë
vaza hua pín'
važan džun' jâo dë
važno jâo čin, džún' jao sín, dâ da dl, kuan 'sí
veče wán, wan šán', mû, zí 夕
večera wán fan, čl wán fan
već í dzln, í je dzln, í, čán'
većina dâ do šu, dò šu, lò šu
vedro za vodu šul tún'
veličanstven gun' wéi dë
velik dâ dë, dâ 大, tai 太
Veliki tih oceān tâj pln jän'
venerična bolest 'sín bñ', huâ lü bñ'
veoma, vanredno hén, dzí, tín, dín, shén, tai tai, dzûl, go fèn
veseliti se: veseo kâl 'sí, 'sí, lô; kuâj le dë
vezati čie, šû 東
vi: Vi ní men, džu vél; nñ 您
vid: izgled jân' dze; wâj mao
viditi, opažati đzjáo đzjân, juř đzjan, đzjân 見, kân 看
vidljivo mîn' (sjan dë), ko đzjân dë
viđenje: do viđenja đzjân mjan; dzaj đzjân
vihor súán fén'
vijavica bâo fen sjüé
vijek: čitav vijek ši dzí, ši 世; y šen' 一生
vika, vikati žô nâo, nâo, žán'
vinograd: vino pü tao juän; (đzjóu) đzju, yú, đzjú 酒

violina: — virtuoz ti cín; nén šou
visití guâ
visok gào, gào dë, gao dû dë
više; više - manje gên, gen dò; dò do šao šào 多多少少
vitez džuân ši
vizitkarta mîn' pjân
vječni, vječno jún' jüän dë; jún' jüän
vjera tjâo, cjâo, 'sín tjâo, 'sín jan, dzûn cjâo
vjernost: vjeran í, 'sín 信; džún' ši dë, džún' 忠
vjerovati 'sjan 'sín, 'sín, 'sín jan
vještina: vještački í šu, dzl cjâo; žen gùn' dë 人工的
vjetar fèn' či, fèn' 風
vježba: vjedžbatí kô, bjé; li
vlada: vladar džén fu, guô đzjâ 国家; wan', džú 主
vladati: vlast džén'; dži dô
Vladivostok hái šen wèi
vlasti fá, tōu fa, mǎo 手
vlastiti, svoj sì žen dë, dzé dzí dë, gu jû dë, së dzí è
voće guó dze, guó
voda; vodení šüé, ll, šúl; šúl dë 水的
vodení konj; — put šul nñ; šul lô (dao)
voditi jín, dáo, jín dao, šuâj
vodopad pû bu, šul lô
vodovod šul mén, šul džä, dzé laj šúl
vojnički dán bñ' dë, wú, đzjün jun dë
vojnik bin', pin, bñ' ši, đzjün žen, džân ši
vojskovoda džân lüe đzja, đzjan đzjün
vol; krava nñ; žu nñ, mu nñ, mu naj nñ
voliti ljuan ây, ten' ây, ây, âej 爱, hâo 好
volja í dži, dží 志

voz; voz ide	da čà, le h'o čà 列火車; ho čè kai wan
vrabac; vrana; gavran	ma 'sjáo; wu jià; lao jià
vrag; vrag s njim !	mó guy dze, mó guy, gúe], gúy 鬼; la dáo
vrata	hù, mén
vratiti se	hūi laj, hūi cùt, hūi dzja, fán, kwí, hūi 回
vreća	dâl, dâj dze
vrh	šan' tōu cî hou, šan' mjan, dzjàn 尖
vrijeme	tjàn cí, ší, gún' fù 工夫
vrlina	hào cù, žen, èn ây, dë 德
vrt	júan, huă juan
vrtiti se	jút
vrtočavica	tou jün, tou jün hun
vruće, vrućina	nän huó, nän nüan huó, zhö; shú
vući	là, là llao
vuk	län'
vulkan	ho huó šan, huó šan 火山

Z

za	wéi, wéi la, ti, dzaj, hùa 花
zabavljati se	šuo hua, čü êr'
zaboraviti	la 'sja, wân' 忘
zabranjeno	dzin dži (dë)
zadovoljstvo	cùt, pín àn 平安
zadržati	dzu dži, hò, džen' 正
zagonetka	mí, mí jüt
zainteresiranost	guan 'sin, 'sin wei, 'sin cíjü, lín, jo cíjü
zaista, stvarno	liän', súin, ší
zajedno	gún', tün', y ku er'
zajednički, opći	gun' jö dë, gun' gún' (共公) dë, dži tí dë
zakletva	ší jan, sjuan ší

zakon; - prirode; zakonit	fá, löt, ljöt; dzé žan ljöt; ko lí dë 合理的
zakopati	mäi 埋
zakopčan biti	kà bu kài, kôu šan' 扣上
zakuska	'sjaо čí 小吃
zalaz sunca	žži lô, taj jan' lô
zamisljen; zamisao	čou ssi dë; dži möu, 'sin dzí 心計
zamjeniti	huân, dâj
zamoliti	džèn čju, 'sjüi wén, cín', čín', cín' 請
zamotati	pào
zanat; zanatlja	šóu gun' jé; šóu gun' gún' žen
zanimanje	dži jé, gân, cun ší
zao	'sjün' juân, wô, wô dë 惡的
zapad	'sì bô, 'sì fan, 'sì 西
zapaliti	dján huó, žan (h'o)
zapovjed, zapovjedati	ší, lín', fo, fen', pál, paj cíján' mìn' 命
zar ?; zar ne ?!	nän dao; dûi bu dûi
zaradivati	džen' cíjän
zarazne bolesti	džuän žan bín', 'sin bín'
zarobiti; zarobljenik	fu lô, jöt; sín 囚
zasluga; zasluženo	gún lao; gun džen dë 公正的
zaštita, zaštiti	báo, báo wej, hû wéi
zašto ?	wei sén mo
zato !	só y, in wei
zaustaviti se	dži, džun' dží 中正
zavjesa; — spuštena	mû, mân, mân dze; bî mû
zavojevač	džen fû dze, cín ljöt dze
zavoliti	lüan mû, ây šan'
zbir, suma, zaključak	bîn, bîn ce 并且, y gun', gun' dzí 共計
zbog	wéi, wéi la, dâo
zbogom	čín' llao

ž

zbor	huj, hūj jī	žaba: žabokrečina	wà, hä ma; ssē šúi 死水
zdravlje	šēn tī, dzjan kān'	žaliti: — se	àj, hōu hui; šen sū, kun sū,
zdravo!	nīn hao 您好	žalost: žao mi (ga) je	mēn er'; wó hen llän' si tà, hen ko sī
zec	jíe mào, tō, tō dze	žarko, vatreно	huó dě, huó lī dě
zeleno, zelenje	lǐjī dě, lǐjū se dě; cín' cāi	žarko u pren. smislu	že lē dě, huó jan bān dě
Zemlja: zemlja	dī; fān', lō, nī tu, tī, tú, tū 土, guō 国	ždrijebe	ma dzjūl, 'sjao má
zgodan: — (čovjek)	ko jōn dě 可用的; jǔ jōn dě 有用的	žed, žedan	kó, kó hou, kou kó
zemljotres	dī džen	želiti	sí wan', wan', 'sján, Jáo, jōl, Jüän ji
zenit	tjan dín'	željezo	té, té
zid: Kineski zid	čjān', bī, cjan bī; wān ll čan čēn'	željeznica: — stanica	tē lō, huó če; h'ó če džān, (fan)
zima: zimska	dùn' tjan, dùn'; dùn' tjan dě 冬天的	žena, moja žena	núi žen, nūi 女, fū 妇; nēi žen, dzjān nēi
zlato: zlatan	dzin, dzin dze	ženka (životinja)	pin, mū dě, mū 母
zločest: zlo	wō dě, wō y dě; wō ši, wō lün'	ženiti se	dze hūn
zmaj	še, čān' čōn'	ženski, — spol	fū nūi dě nūi žen dě, nūi nūi; nūi 'sin
zmija	jl, 'sin džl; da dâ dě, da dâ	žito, želi	džuan dzjâ, lјän ši; i
značaj: značajno	bjao dzjî, dzjî hao, 'sin hāo, huâ 画, tū 畫	živjeti	šen' cùn, šen' ho, cùn dzai, šen' mîn
znak, signal, simbol	jū mîn' dě 有名的	život, životne snage	mîn', šen' gó; šen' mîn lî
znamenit	žen' dě, dži dao, tun 'sjáo, 'sjáo dě	životinja, — divlja	šen' kóu, dzja (šen') čü; yé šou, (jíe) šou
znati	ču hân, hân, han ī	žižice, — upaliti	jan hó, h'o čäj, dzě laj huó; san jâo
znojiti se	kún (dě), kún džun' dě; kun dzjün 空軍	žuriti se	dzî, gan män', gan dzî män
zračni; — zračna flota	guàn' 'sjan, guàn' 光	žuto	huän', huän' së, hwän' së dë
zraka	džún' dze	žrtva, — žrtvovati	si šen', sun ši; së, sì šen', kún' 供
zrno	yä; yä tün'		
zub: — boli	dzjâo, jōe 曰; hū, hao džâo, džâo 召		
zvatí se: zvatí	šôu, jé šou, jle šou		
zvijer	'sin'; jun' sin'		
zvijezda: meteor	wú dzjäu 'sin'		
zvijezda petokraka	līn' 鈴; ân men lin' 按門鈴		
zvonice; zvoniti	'šen, 'sján 'šen, in, in 'sján, 'šen in		
zvuk			

OPASKA: Sve diftonge nismo uspješno označili. U riječima gdje su naglašena dva uzastopna samoglasnika znak je da se radi o diftongu. Samoglasnici su redovno vrlo kratki, naročito kada se nalaze između dva suglasnika. U dvoglasnim riječima samoglasnik na kraju je nešto duži. Izuzev ako je suglasnik duži. Suglasnici su najčešće mekši, a rijetko kad duži od naših,

KINESKO - HRVATSKI RIJEČNIK

složen po „korjenima“ od 214 standardnih kineskih slova - znakova.

1. jedan

一	jedan	吃	jesti
丁	Individuum, čovjek čavao**	九	devet
七	sedam	也	također, da, točka
下	dolje, ispod, sići, niz	6. kuka	
上	gore, na, nad, penjati se	了	svršeno, riješeno, gotovo, kraj
三	tri	7. dva	
不	ne, nije	二	dva
世	svijet, vijek	五	pet
且	I, osim toga, još koliko	8. pokriti**	
并	zajedno, ukupno*	十	pokriti**

2. okomiti znak

	okomiti znak	亡	Izgubiti, otići, nestati
中	sredina, usred, susret	亦	I, također, ipak
3.	točka	京	glavni grad, naselje
丹	crveno	9. čovjek	
主	domaćin, vladarac, gazda	人	čovjek

4. okomito lijevo

之	iči, genitivna čestica	付	dati, predati, platiti
5.	znak desetnog reda	以	uzeti, upotrijebiti, kroz, po
乙	svinut, mitološki znak	他	on, drugi
乞	moliti	仲	srednji brat

但 ali, samo
 位 položaj, služba, sjedište
 供 žrtvovati, štovati
 信 vjerovati, pismo, povjerenje
 倚 nasloniti se
10. čovjek**
 兄 stariji brat
 光 sjaj, zraka, blijesak
 兒 sin, dijete, dečko
11. ući
 入 proći, nastupiti
 全 potpuno, sve, po
 兩 dva, oba
12. osam
 八 osam
 公 javno, otvoreno, službeno
 六 sedam
 共 skupa, kolektivno
13. pustinja**
 𠂔 pustinja
 再 opet
14. pokriti**
15. led**
 冬 zima
16. klupa
17. kutija**
 𠂔 kutija**
 zao, koban
 出 Izaći van, iz
18. nož

刀 nož
 分 dio, dijeliti, zvanje, odjeljenje
 列 red, redovit
 利 korist, uspjeh
19. snaga
 助 pomoći
20. zamotati**
21. žlica**
 𠂔 žlica**
 化 promjeniti, reformirati
 北 sjever
22. ormar**
 𠂔 ormar**
23. sakriti**
 匹 komad
24. deset
 十 deset
 千 tisuća
 南 jug
25. proročište
26. pečat**
27. pećina**
28. sebičan**
 去 ići, proći
29. ali
 友 prijatelj
30. usta
 𠂔 usta, gutljaj
 召 pozvati, nagovoriti, zvatи se
 可 moći

古 pradavno, staro
 区 ne moći*
 右 desno
 合 ujediniti
 吉 srećan znak, sreća
 名 ime
 和 sloga, I, također
 命 zapovjedati
 哭 plakati
 问 pitati, pitanje
31. ograda
 𠂔 ograda**
 因 zarobljenik
 四 četiri
 五回 vratiť se
 國 država, domovina
 圖 slika, crtež, plan
32. zemlja, tlo
 土 zemlja, tlo
 坐 sjediti
33. naobražen čovjek
 士 učenjak, oficir, činovnik
34. slijediti**
35. polako ići
 頁 ljeti
86. veče
 夕 veče
 外 vani, izvan
 多 mnogo
 夜 noć

37. velik, visok
 大 velik
 夫 čovjek
 太 veoma, uzvišeno
 天 nebo, dan
 失 manjkati, Izgubiti, nedostajati
 奇 čudan, rijedak
 央 sredina
 亥 malešno

38. žena
 女 žena, kći, djevojka
 好 dobro, rado, voliti
 如 odmah, kao
 姑 tetka
 宴 žena, supruga
 妇 žena, domaćica*
 娘 gđica

39. dijete
 子 dijete, sin
 字 slovo, znak

40. krov**
 㖵 krov
 安 mir, sreća, je li ?
 宜 pristojnost
 官 činovnik
 家 kuća, obitelj, cjelina
 密 gusto, tusto, tijesno, intimno

41. kineski col
42. malen
 少 malo, mlađ

小 malen
 尖 oštros, vrh
43. bogalj
44. lešina
 屋 zgrada, kuća
45. izdanak
46. brdo
 山 brdo, brijež
 岸 obala
 島 otok
47. struja
 川 struja, tok
 州 kotar, okrug
48. raditi
 工 rad, radnik
 左 lijevo
 巫 čarobnjaštvo
49. sam, osobno
50. kapa
 市 kapa, marama
 市 trg, grad
 师 učitelj, majstor, oficir*
51. grb
 千 grb, štit
 平 ravno, mirno
 年 godina
52. malen, nezreo
53. kosi krov**
54. krenuti na put**
55. sklopljene ruke

56. sulica
57. luk
 弓 luk, okuka
58. svinjska glava**
59. kose **
60. korak**
 往 pomaći se, zadržavati se, stan
 德 vrlina
61. srce
 心 srce, nazor, osjećaj
 必 bezuvjetno, treba, morati
 志 namjera, volja
 忘 zaboraviti
 忠 odan, lojalan
 思 misliti
 惡 zao, ljud, loš, mrziti
 爱 ljubav, voliti
 怨 mrziti
62. kopljé
 我 ja
63. jednokrilna vrata
64. ruka
 手 ruka
 扣 kucati na vrata, stol i slično
 指 prst pokazivati
 按 za, po, na, pomoću, rukohvat
65. grana
66. udarati
 故 pratvar, ranije, pradavno
67. književnost

68. prostorna mјera 正 stajati ravnno, pravo
69. sjekira 死 umrijeti, smrt
 斯 ovaj
70. predjel, upravo sјed 方 strana svijeta, baš
71. bez, nije 且
72. sunce 日 sunce
 明 jasno, svijetlo
 旦 zora
 坦 jutarnje rumenilo, horizont
 早 rano
 查 proljeće
73. kazati, zvati se 曰 reći, glasiti
 書 pismo
74. mјesec 月 mјesec (na nebu i u godini)
 有 imati
 朋 prijatelj
75. drvo 木 konačno, korjen, tekući
 未 kraj, Izlaz
 本 šljiva
 束 uvez, svez
 林 šuma
 东 Istok*
76. nedostajati 止 prestat, stati
77. prestati
 止 prestat, stati

78. lјutnja 死 umrijeti, smrt
79. ubiti**
80. priloška oznaka
 母 mati, ženka
 每 svaki pojedini
81. sravniti, poravnati
82. kose
 毛 kose (na glavi)
83. obiteljsko ime, 民 narod
84. dah
85. voda
 水 voda
 沙 pljesak
 汽 para, plin
 河 rijeka
 波 val
 海 more
 凉 hladno, osvježujuće
 游 plivati

86. vatra 火 vatra
 灾 katastrofa, nesreća, požar, itd
 無 nemati, ne biti, ne, bez
87. nokat
88. otac 父 otac

89. mješavina

90. okvir	108. zdjela	125. star	141. tigar
91. trun, čestica, listić i sl.	109. oko	老 star, vremešan, poštovan	142. crvi, insekti
92. prednji zub	目 oko, oči	126. priloška oznaka	143. krv
93. goveče	盲 slijep	127. plug	144. ići, činiti, prolaziti
94. pas	眇 Jednooki, čorav	128 uho	行 láči, činiti, prolaziti, trgovati
95. tamno	看 gledati, čitati, posmatrati	耳 uho, uzvik	行 red, linija, podružnica
96. dragi kamen	且 daleko	聞 slušati, čuti, osluškivati	145. odijelo
王 vladar, kralj	110. bojna sjekira	129. kist	146. zapad
理 razum, red	111. strijela	130. meso	西 zapad
97. bundeva	112. kamen	131. ministar	酒 víno
98. crijepljivo	石 kamen	132. sam	147. viditi
99. sladoled	113. duh, božanstvo	133. prisjeti	見 víditi, gledati, vidišivo
生 živiti, roditi se, rasti	礼 obred, činodjstvo	134. prangija	149. riječ
100. rasti	114. trag**	135. jezik	言 riječ, govoriti
101. koristiti	115. zrnje	舌 jezik (u_ustima)	話 govor, jezik
用 upotrebljavati, koristiti	秋 jesen	136. nasuprotni, vis-a-vis	語 jezik, riječ, razgovarat
102. polje	116. rupa	137. brod	計 računati, brojiti
田 polje, rizište, oranica	空 na, po, posredstvom, prazno	舟 brod obični	請 moliti
甲 prvi znak desetnog reda	117. stajati	船 čamac, brodić	謝 zahvaljivati
由 iz, od, Izači pred	立 stajati na mjestu	138. granica	150. dolina
亞 Azija	118. bambus	139. boja	151. žrtveni šal
画 slika, crtati, pismo	119. riža	色 boja	152. svinja
103. štop	米 riža, razni zrnasti plodovi	140. biljober	153. gmizavac**
104. bolest**	120. svila	花 cvijet	154 dragocjenost
病 bolestan, bolest	紙 papir	苦 gorak	买 kupovati*
105. noge**	121. roba	英 heroj, junak	155. crveno
106. bijelo	122. mreža	草 trava	156. pješice
白 bijelo, jasno, čisto, prazno	123. ovca, koza	华 cvijet, rascvjetano	走 pješke láči, trčati, letjeti
107. koža	美 lijep, ugodan	万 deset tisuća, opće, cjelina*	157. noge
皮 koža, površina	124. perje	疋 deset tisuća**	足 noge, dovoljno, sposoban, hod

路 put, cesta	176. lice
158. tijelo	面 lice, vanjština, Izgled
身 tijelo, trup	177. koža činjena
159. kola	178. koža
車 kola	179. češnjak
軍 vojska, utaboriti se	180. glas
160. gorak	181. glava
161. zviježde zodijaka	頁 glava
162. napredovati**	182. vjetar
163. gradsko područje	風 vjetar
164. alkohol	183. letjeti
165. rastanak	184. jesti, hraniti se
來 rastati se, lučiti	185. glava, najvažnije
166. kineska milja	186. miris
里 milja, unutar, hatar	187. konj
167. metal, zlato	馬 konj
168. dužina	188. kost
169. vrata	189. visok
門 vrata dvorkrlna	190. perčin
間 međuprostor, soba, Između	191. prepirati se
閑 napustiti, prazno	192. biljober
閉 spustiti	193. fronožac
閃 munja	194. zloduh
170. hum	鬼 demon, vrag, āavo
171. uspjeh	195. riba
172. grmuša, carić	196. ptica
173. kiša	鳥 ptica
雨 kiša, kišiti	197. sol
174. plavo, sivo, zeleno	198. jeljen
175. nije u redu	199. pšenica, žitarice

200. konoplja	207. bubanj
么 što*	208. štakor
201. žuto, smeđe	209. nos
202. proso	210. skladno
203. crno	211. predni gornji zubi
黑 crno	212. zmaj
204. vez, vesti	213. kornjača
205. žaba	214. frula
206. fronog	

U isti sistem ulaze i višesložni pojmovi, kao na primjer:

1 不好 loš	38 女兒 djeca
上年 prošle godine	好看 lijep
并且 osim toga	姑娘 gospodica
2 中国 Kina	42 小屋 kiosk
9 人士 ljudi	小心 opreznost
他的 njegov	51 年少 mlad
以南 prema jugu, Južno	72 日子 datum
17 出土 Iskopati	明年 Iduće godine, dogodine
出身 Iskrsnuti	74 朋友 prijateljstvo
30 名子 Ime, naziv	有人 netko
合理化 racionalizacija	75 东西 stvari
32 坐下 sjesti	82 手病 defekt, neispravnost
37 大家 mi svi, kolektiv	85 水田 rizino polje
失去 gubitak	100 生的 sirov
大多 vrlo mnogo	169 門生 sljedbenik, učenik

* Pojednostavljeni najnoviji znak

** Stari znak, sada već van upotrebe

Važnije vježbe

a) Upotreba pridjevnog nastavka dë 的:

Ni ši na - er' - dë žen. (Ti si „otkudajući“ čovjek, tj. odakle si). Dže ši tun - dži - dë dun' - si. (To su stvari druga). Dže ši bu - ay - šuo - dë žen. (To je ne voleći govoriti čovjek, tj. to je šutljiv čovjek). Lju - su - fan gu - nlan' dë 'sin' - li da. (Prtljaga gdice Lju Su - fan je golema). Jo dzo - dë žen man'. (Čovjek koji sjedi je slijep). Dže - li jo y šu - mai - dë djan. (Ovdje je jedna knjižara). Dzo - tjan laj - dë žen ši vo - dë ba - ba. (Čovjek, koji je juče došao, je moj otac). Cao lao - je - dë er' dze min' - tjan guo šen' - ži. (Sin gospodina Cao sutra ima rođendan). Vo kan - dë ši džun' - wen bao. (Novine, koje čitam, su kineske). Dže - go dun' - si ši vo - mai - dë. (Ovu stvar sam ja kupio). Vo - men dan - džun' mei - jo jul - šuo yn' - guo - hua - dë. (Između nas nema ih koji govore engleski).

b) Genitivna čestica dži (iz jezika wen - jan) 之:

Guo - dzja - dži y wei ho - pin er' - dou - džen. (Jedna od država bori se za mir). Baj - fen - dži san - ši. (Od sto dijelova tri deset, tj. 30%). San - fen - dži - er'. (dvije trećine). Čui - nlan - dži džun' vo blin' - la. (Lani sredinom godine sam se razbolio).

c) Upotreba općih brojeva:

Osobe se broje na broj sjedala **wei**. Y wei tal - tal = jedna dama. Životinje se broje na komade i parove **pi**, glave **tou**, ribe na repove **wei**. Odijeća se broje na puce **tin**, noževi, sablje i žlice na zahvat **ba**, rijeke, potoci na put **dao**, satovi na kopljima **tjen**, crkve, grobovi na sjedala **dzo**, knjige na osnov **ben**. sobe

na međuprostor **đjan**. novac i druge mrtve stvari na komade **kuj**, noževi i žive stvari na usta **kou**, a opća brojna imenica za ljudi **go** ↑, sve se više upotrebljava i za ostale stvari.

Y go žen. (Jedan čovjek). **Lian' go** žen. (Dva čovjeka). **Ši er' go** žen (Dvanaest ljudi). **Dl-san go** žen ši fen tun-dži. (Treći je bio drug Fen). Vo jo **lian'** ben-šu. (Ja imam dviže knjige). Ta **liu-laj** nlan. (Njemu je **oko** šest godina). Vo **gun'** **lian'-go** do **jue**. (Ja radim preko dva mjeseca).

d) Radnje sa **jū**, **mej-jū**:

Šul **mej**-jo šu. (Tko nema knjige?). Vo **mej**-jo či-bao (Nisam se sit najeo). Ta **mej** či dzao-fan. (On nije doručkovao). **Dže**-li **mej**-jo žen. (Ovdje nema nikoga). Vo-jo 'sin'-li. (Ja imam prtljagu). Ni jo šemo dun'-si. (Kakve stvari imaš). Na-go žen **mej** jo čjan. (Onaj čovjek nema novaca). Ta **mej**-jo kan dže ben-šu [On nije čitao ovu knjigu]. Ta jo **mej**-jo šu; Ta jo šu **mej**-jo; Ta jo šu **mej**-jo šu. (Ima li on knjigu).

Nikada se ne može reći **bu**-jo.

e) Radnje sa **ši**, **bu**, **bu-ši**:

Ta ši dze-šen'. (On je student). Ta ši-bu-ši dze-šen'. (Je li on student, ili ne?). Ta ši džun'-guo-žen hal-ši ben-guo'žen (Je li on Knez ili Japanac?). Dže ši šemo-šu. (Kakva je to knjiga?). Ta kan šu bu kan; Ta kan šu bu kan šu; Ta ši-bu-ši kan šu. (Čita li on knjigu?). Liao-nin ši go hao dl-fan. (Liaonin je iljepo mjesto). Vo ši **gun'**-čan-dan, vo ši nan-s'la-fu-žen. (Ja sam komunist i Jugoslaven).

f) Važnije šeme rečenica:

Ta kan šu. (On čita knjigu). Ma či dzao. (Konj pase travu). Či-dzao-dě ma baj. (Konj koji pase je bijel). Ta kan šemo-šu. (Kakvu knjigu on čita?). Ta kan šu ma. (Čita li on knjigu?). Ta kan šu, nln nl. (On čita knjigu, a vi?). Mej y go dze-šen' jo ben-dze. (Svaki učenik ima bliježnicu). Vo-hal mej kan šu. (Ja još nisam

čitao knjigu). Dže go dun'-si hao bu-hao. (Jesu li ove stvari dobre). Vo jao dže-go, bu jao na-go. (Ja hoću ovo, a ne ono). Vo jao dzou vo džé dži dao lu. (Ja hoću ići vlastitim putem). Ta šuo džun'-guo-hua, šuo hen hao. (On vrlo dobro govori kineski). Ta tjan-tjan kan žen:min-ži bao. (On dnevno čita Ženminžibao). Ta ši van-li ma. (Nije li ona Van Li?).

g) Češći, upadljiviji homonimi:

či: jesti, žlica, mjera, samo, stati, nakana, znanje ...

fan: jelo, kuća, kvadrat, jedro, ...

fu: otac, čovjek, žena, odijelo, platiti, sretan, bogat, opet, objesiti, služiti, ...

i: jedan, također, uzeti, rezati, žeti, odijelo, lagano, stolica, već, spremno, nasloniti se, lojalno, službenik, čitav ...

go: moći, smjeti, svaki, gost, brat, gram, plod, golub, a ...

gun': rad, javno, skupa, stvarno, uspjeh, žrtva ...

li: milja, snaga, stajati, razum, korist, korak, šljiva, obred, cipele, vježba, pristojnost, pčela, lisica, unutra, iljep, voda ...

mi: čar, rlija, svila, med, gust, pun, tajna ...

ši: jest, deset, kamen, djelo, povjest, trg, učenjak, vrijeme, svijet, vijek, prvi, početak, biti, godina, istina, činovnik, da ...

'sin: srce, novo, pljemo, spol, vjeran, oblik, ići, misliti, prezime, povjerenje ...

wei: za, zbog, rep, budućnost, činiti, autoritet ...

wu: ne, bez, podne, pet, nemoj, ležati, borben, označiti, čarobjak, itd:

Naravno, treba izbjegavati rebus-rečenice kao: i i i t = službenik također vjerno služi. Kineski je ionako pun rebusa.

Kinesko pismo

Y džin (YI kíng), najstarija neproučena knjiga kosmogonijskog sadržaja, pisana je ravnim crtama po sistemu osmice, **ba-hua** 八画. Kvadrat toga daje „abecedu“ od 64 heksagrama. Ta numerička šah-ovnica vezana je na simbol svastike i taj-dži-tu. Hermetika dešifriira 8 osnovnih trigramata:

- ===== muški princip aktivnosti
- ===== ženski princip inercije
- ===== božanski apolonovski princip održanja
- ===== demonski dionizijski princip razaranja i stvaranja
- ===== linijska pokretačka snaga, energija
- ===== kosmogonijski okvir, prostor
- ===== osnovno božanstvo svijeta, vrijeme
- ===== konačno djelo, dezintegracija, materija

Navodno je legendarni car Fo-'Si (Fo Hí) znao tajnu heksagrama i kombinacijom slikovnog i čvorovnog pisma stvorio kineske ideograme. Nakon više faza usavršavanja, borbe slika i znakova, zadnju redakciju daje robičar Čin Mo. Najstarija pisma **ku wen** 古文 urezana su na metalu i drvetu. Prije 2.000 godina vrši se štampanje pomoću pokretnih ploča (大 **da**, 小 **'siao** 舊 **wen**). Javlja se i nešto poput stenografije **cao šu**, trava-pismo 草書 Čin Mo je osobiti Vuk, njegovo pismo caruje 2.500 godina, kao li **šu** tj. službeno pismo.

Mandarinska učenost obuhvaća dogme pisane na 上 **šan'** **u wen**, povijest i filozofiju na 中 **džun'** **ku wen**, i beletrijstvu

na 下 'sja ku wen. Šav taj klasični jezik zove se još i wen jan i vrlo ga je teško prevadati na savremeni baj hua 白話.

Još uvjek kao osnov pisma važi 214 standardnih znakova (nekada 540), čije mjesto i broj učenik mora dobro znati. Neki su davno van upotrebe, ali služe za dočrtavanja. Znaci, koji se najčešće upotrebljavaju za takove kombinacije, jesu: čovjek 人, žena 女, ruka 手, zemlja 土, drvo 木, srce 心, riječ 言, brdo 山, milja 里, voda 水, riba 魚, krov 宁, srdce 心, odtjelo 衣 itd.

Liu šu 六書 dijeli sve znakove u 6 vrsta:

1. Izrazito piktografskog porijekla: sunce 日, mjesec 月, čovjek 人, žena 女, dijete 子, ruka 手, usta 口, oko 目, konj 馬, brdo 山, okuka 弓, vrata 門.

2. Simbolični znaci: sredina 央, centar 中, govoriti 言, gore 上, pravo stajati 正.

3. Spojeni znakovi za, najčešće apstraktne pojmove: zapad 西 (ptica na glijezdu), vjetar 風 (kukac na jedru), kucanje 扣 (ruka sa ustima), jasnoća 明 (sunce i mjesec), zatvorenik 囚 (čovjek u ogradi), pjevati 鳴 (ptica-usta), otok 島 (ptica na brdu), mir 安 (žena pod krovom), dobrota 好 (žena s djetetom), oštro 尖 (dolje veliko gore maleno), pismo 信 (čovjek riječ), slušati 聞 (uhovrata), pitati 問 (usta-vrata).

4. Slijedi vrst ideograma kombinacija suprotnosti, na pr.: 可 moći, 不 ne moći; od 由, k 甲; podređeni, predpostavljeni i slično.

5. Čisti ideogrami za riječi naslonjenice, gramatičke čestice, gdje ne pomaže nikakva slikovitost: 也, 之, 而, ovdje bi Imali doći i brojevi.

6. Znaci koji se crtaju prema najpoznatijem homonimu dočićnog pojma. Ovih ima vrlo mnogo. Žena koju zovemo ku (kao da je davnja) je tetka 姑, žena kao ma (馬 konj) je mama 驕, slovo kao dijete dze azbuka 字; ili čovjek izgovoren kao stajati li 立 znači položaj 位. Uporedite sami: 仲, 河, 哭, 忠, 花, 供, 汽, 忘, 苦 biljka izgovorena kao davnja ku.

命 min znači naredba, a znak je složen od: kou □ usta, ba 八 osam, dao 刀 noževa. Komplikirani znaci su puni dlinve simbolike, ali na putu pojednostavljenja prvi na udaru. Pošto ima samo 450 standardnih riječi-slogova mora se posegnuti za ove vrsti složenicama: 东西 istok-zapad = stvari, 不好看 ne dobar vidjeti = ružan, odnosno izrazima 五光十色 od 5 sjena i od 10 boja = šaren.

Znakovi se crtaju tako da svaki zauzme jedan kvadratič □ a počima se odozgo: |, 卍, 也. Tim redom ide nalme i kinesko pismo (počinjući s desne):

助人	民	大	三	按	平	买	車	也	国
我我	志	吉	十	天	再	华	立	北	和
有中	東	十	天	手	朋	米	的	京	平南
少华	面	二	○	利	友	林	石	必	会入
画国	的	月	本	用	再	船	多	用	世門
請話	必	本	日	空	安	舟	○	可	愛
您的	召	年	子	世	也	分	南	而	太您

(Bez dovoljno znakova, kineski tekst nasumice složen, primjera radi).

Pod evropskim uticajem počinje se pisati s lijeva na desno. Brojevi se također sve više pišu na evropski način. Tako umjesto 一万七千 17.000 može se napisati 一七〇〇〇, ili na primjer 四三,五一六 43.516, 九〇〇二 9.002.

Počnimo sa pismom, evo abecede!

202 八口 一ノ几口 刀力匚 七匚 二ノ十
 186 水火爪父爻爿 牙牛犬 94 玄玉
 157 夕大女子一寸小尤尸山山川工
 133 心戈戶手支支文斗斤方无日
 109 目矛矢石示内禾穴立 117 竹米糸
 187 足身車辛辰走邑酉采里 166 金長
 186 音貢風飛食首香 167 金長
 157 麻黑蕭鼈鼎鼓鼠鼻齊齒龍龜龠門

1 一ノノ乙丁 二ノ人儿入
 25 卜口厂厃又 29 口口土士久父
 己巾干么广爻升弋弓 30 𠂔口土士久父
 曰月木欠止歹殳毋比毛氏气
 爪瓦甘生用田正广氵白皮皿
 缶网羊羽老而未耳聿肉臣自
 西見角言谷豆豕豸貝赤走
 門阜隶隹雨青非 175 面革韋韭
 鬯鬲鬼 194 魚鳥鹵鹿麥麻 200 黃
 195 196

Arapske brojke su divno otkriće za Kineze, Ideogrami sa jednim jedinim potezom crtanja. Zato su ih oduševljeno i bez muke prihvatili. Za redovne Ideograme ostalih riječi treba još uvijek više poteza, ponekad i do dvadeset.

Kina nije imala književni govor, već samo književno pismo. Tim pismom vođena je osobita, veličajna, kultura, dosegla vrhunac i, po neumitičnom zakonu, oboje se na kraju petrificirali. Osvjivši čitavu Aziju još i do danas služi za sporazumjevanje polovini čovječanstva, tako da postoje projekti da se prihvati kao međunarodni pisanj jezik. Međutim...

Da bi čak postao pisan treba poznavati 3.000 znakova što se nauči za 4 godine. Činovniku treba 10.000, a to je 10 godina učenja. Književniku je malo 40.000; mašta dočrtava još toliko. Silna se memorija troši u pamćenje znakova. Kinezi su marljivi; 70% nepismenih normalna je stvar.

Socijalistički zamah baca Kinu u prve redove. Novi tempo ne trpi crtanje; arhajski oblik izražaja spremjan je za samostan. Tipkačica radi na 800 tastera, ali ne može majci natiskati telegram; naučni radnik mora ubacivati objašnjenja na stranom jeziku; Ideogrami su neodrživi. Na novo pismo se mora preći na to upire budućnost pola milijarde ljudi. Majka čeka telegram. Nikada se više abecedom neće dati izraziti ono što je tankočutni strpljivi Kinez izražavao znakovima i simbolima, ali zahtjevi svremenog života moraju žrtvovati poeziju.

Staro pismo ima krupne nedostatke: troši vrijeme, zamara mozak, teško se pamti, lako zaboravlja, koči napredak. Međutim ono ima i dobre strane: njeguje strpljivost, daje smisao za ljepotu, izostavlja opažanje i mnemotehniku. Prelaz na novo pismo će promijeniti kineski karakter i otvoriti golemi kulturni jaz između slavne prošlosti i sјajne perspektive. Ali kako drukčije uči u hод civilizacije i ostvariti novo društvo?

Pokret za reformu pisma star je 60 godina. Partija pri svom osnutku 1927. postavila je to kao zadatak. Sovjetski Savez je predložio latincu. Vlada Republike postavlja reformu kao prvi plan 1950. Odbor za reformu nakon najšire diskusije, izbacuje

konačni projekt u javnost 1925. Sistematski rad na ovom prioritetnom problemu upravljen je u tri pravca:

1. pojednostaviti stare znakove barem do 7 poteza;
- 2: proširiti jezik baj hua, odnosno pekinško narječe;
3. uvesti glasovno pismo, zapravo latinicu.

Stare znakove može se uprostiti i na manje poteza, time ih sve više pretvaramo u Ideograme i lakše je pisati. Takvih je pokušaja već bivalo, ali se ponovno iskomplificiralo. To nije rješenje: Ideogrami, bez simbolike, teže se pamte a ne mogu pratiti brzinu života.

Kina ima 21 narodnost. Jezičnih varijanti ima više. Velika je razlika Sjevera i Juga, Istoka i Zapada. Jezik wen negdje se kaže ven, negdje un. Sa 450 nepromjenljivih riječi svaka mala varijanta stvara zbrku. Dakle, prije prelaza na glasovno pismo treba svoriti jedan jedinstven govorni jezik.

Tri slova na naslovnoj strani sada su uprošćena na 华語画 i čitaju su savršeno jednako: huâ, huâ, huâ (kineski, jezik, pismo). Hoćete reformu? Reforma se može napisati i ovako: 化 Ovo se također čita huâ. Evo prva teškoća fonetiizacije. Sada pročitajmo naslov Republike:

中華人民共和國
中华人民共和国

Zúñ huá Rén min Gùn hé guó

Zhóng huá Rén mǐn Gǔng hí guó

Prvi red je staro komplificirano pismo. U drugom redu već su neki znakovi pojednostavljeni. Treći red je napisan novom

latīnicom, a četvrti drugom varijantom od ove godine. Po našoj transkripciji to se čita: Džūn' bā žēn mīn gūn' hō guō. Nova kineska azbuka ima 26 slova:

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m,
n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z.

Tonovi se označuju, slično kao što je označeno u našem riječniku, sa 4 akcenta: má (meti) mā (ilan), mǎ (posavati) Iz prevelike složenosti prešlo se u preveliku jednostavnost. Premalo dijakritičkih znakova, pa ni za čuveno kinesko č. Zar će se bogati kolor kineskih glasova, koji se od ikona stihilijski razvijaju, moći sapeti u 26 slova naše euklidske abecede a da ipak ne dođe do zbrke u bogatstvu homonima?

Ovu teškoću lakše svladavaju novi, pojednostavljeni kineski znakovi za diftonge. Mi smo na početku jedne revolucije, pa možemo lako proreći da će stari sistem pasti ali i re tako lako kako će novi izgledati. Navodno je i još jedan slučaj protiv fonetizacije. Profesor Lin Ju-tan', na osnovu česte sličnosti gornjeg i donjeg dijela kineskih slova, konstruirao je kinesku pišću mašinu od svega 64 tastera, mlin' wel. Mašina ujedno piše latīnicom i čirilicom. Ako je to točno, korak naprijed i, mašina bi povezala prošlost i budućnost.

Nova reforma će svakako doživjeti mnogo izmjena. Ovu jedinstvenu historijsku prigodu ne smije se propustiti. Šteta je da su Kinezzi upoznali glasovno pismo iz prilično nezgrapnih zapadnih ortografija. Naše pismo, uz dopunu pogodnih znakova, vjerojatno bi bilo prikladnije. Mi smo imali Vuka, imamo potpunost akcenata, izrazite nepčane suglasnike, kojima obiluje kineski, imamo i dva pisma iz kojih bi se dala izvesti kombinacija bliska latinići i čirilici a da svojim oblikom donekle sačuva i staru ukus. Najpotpuniju transkripciju izveo je pedantni Nijemac Seidel posluživši se upravo našom latīnicom.

Ove godine daci u školama svečano počinju učiti novo pismo. Početi se mora, ostalo će riješiti vrijeme. Socijalistička revolucija je rijedak historijski događaj i jedino takav dozvoljava Kini ovako grandiozan zahvat.

Glasovno je pismo neophodno za jezike sa promjenljivim riječima. Japanci su pod pritiskom ovakve nužde kineskom pismu dodali pomoćno glasovno pismo. Kineski je ostao u drevnim korenitim oblicima a baš za takav jezik pogodniji su ideogrami i slike. (To najbolje znaju kineski slavari). Ideogrami su nemogući zato što se pomoću njih neda izraziti nove pojmove što ih nauka sve više u vidu plime, i tzv. internacionalni riječi, donosi. Kina bi zaostajala. Izlaza nema: III glasovno pismo, III tuđi jezik.

Približan pregled suglasnika:

j	r	m	n	l	p	f	h	k	s	š	c	č	t			
j -	m	n	l	p	f	hj	kj	hs	š	ts	kć	ć	tj			
- - - - -	-	-	-	-	-	-	k - -	-	c	č	čč	thj	-			
y - -	-	-	-	-	ng	ly	pb	w	h	q	s	šš	cz	thć	d	t
- - - - -	-	-	-	-	-	-	-	-	kh	ss	ž	dz	čž	dzj	th	-
- -	mj	nj	lj	b	v	hg	g	sz	žž	dzz	džž	đz	d	-	-	-
-	ř	-	nj	lj	b	v	-	g	z	ž	dz	dž	d	-	-	-

Predložene vrste samoglasnika:

○	I	U	Ü		
a	ia	ua	-		白
o	-	uo	-		
e	ie	-	üe		話
ai	-	uai	-		
ei	-	uei	-		
ao	iao	-	-		
ou	iou	-	-		
an	ian	uam	üan		字
en	in	uen	ün		
ang	iang	uang	-		
eng	ing	ueng	-		
ong	ong	-	-		母

Pročitajte ove redove i nađite eventualne grješke:

每一个南国字生必看这本书○

父老，夜黑，島鳴，姑哭，主語，鬼惡，兒子宜，兄愛朋友，仲游河，主命，宴按召子，船古老，他的屋子小，你有什么东西，馬匹吃草，吃草的馬白，鳥之毛美画○日本人买了米○田夫亦工人○下船的水手年少，师干立正○田夫坐了，鸞鷟可以坐家里，父按門鈴，兒子生病，姑娘坐汽車，妇女回家，請足○四面右左死水○日央空世間○古邑少安○

我国大河，我看中信，您回去路且，王李門姑娘的行李多，她美她光名○秋之中行舟北海，斯冬生凉，日出，北京且万里以东○北方大冬，日子多光火，去了海上涼風，日上的亞平寧汽，但明月却不天明的安也○

您爱朋友，有女往休，〔問〕屋面好么○必用土也用石○工夜也日子○全助你○中民德好不再囚○

Upoznajte ove znakove i nađite eventualne rečenice:

利弓兩故○
皮毛太白色宴病指五外川村死任閉下雨閃
風土秋，密眇目再見母他倚邑圖色扣束書白計
兩买酒公共鳴却鼻丹○
浸村夕供如眇盲宜助列束紙沙走岸立而亥
克亞州囚哭官怨士尖按召坦早理仁左万兄耳口
鼻貞心方信波志忠石市命英亡目盲苦黑李曰亥
官言曰無英夕怨來○
黑言惡九忘查理志往海米止身京語身由会
請可由見密沙島無鬼耳什市紙亡小心里早火忘

天安門，民軍合也平世正，忠央路足斯德
太亦华文花面也如酒供止士分和師位弓鈴公會
日出波查秋南西分位名区全聞空乞列走外岸閑
右仁島島思，里貞黑思分李白問召克吉合圖并
區計指妃采兩市苦酒游波○
故而秋化面山花并失利共分年士年扣雨酒

POGOVOR

Priznamo, pisati makar i „malo“ kineski, treba smjelosti a to se iznimno opršta amaterima. Ipak, ovaj se udžbenik nebi još pojavio da nije vezan obećanjem uz proslavu Marka Poja i prvi dodir sa drugovima iz Kine. No dragocjeni susreti su naglo prekinuti. Nismo uspjeli primiti ni drugu pošiljku kineskih znakova. Mala štamparija nema dovoljno ni svojih slova, a pogotovo znakova i interpunkcija. Zbog ovih i drugih teškoća moralo se već u početku odustati od rukopisa i preći na direktno diktiranje u slog. Tehničke mogućnosti su diktirale raspored gradiva, klišea, često i pojedine rečenice. Naše čitaoci molimo da nam oprostite nedostatke uvaže, a drugovima iz daleke Kine zahvaljujemo na poslatim znakovima i ukazanoj pomoći.

Gradska knjižnica Ivan Vidali

910031503

LITERATURA:

- J. B. Palej i V. K. Justov: Kratkij russko-kitajskij slovarj, Moskva 1957.
S. E. Jahontov: Kategorija glagola v kitajskom jazike, Lenjingrad 1957.
V. I. Gorelov: Praktičeskaja grammatika kitačskogo jazika, Moskva 1957.
E. Haenisch: Lehrgang der Chinesischen Schriftsprache, Leipzig 1954.
A. Seldel: Kleine Chinesische Sprachlehre, Heidelberg 1901.
Z. Kulundžić: Knjiga o knjizi, Zagreb 1951. I Otkrića broj 9 od 1956.
Ch de la Saussaye: Manuel d' histoire des religions, Paris 1904.

Opažene važnije grijeske

Strana	Red	Oštampano	Treba
9	20	干	士
10	23	Vama	vi
20	22	世	(drugi znak ši)
21	2	太	大
30	11	baj	ba
31	20	cjao	sjao
32	2	heu	hen
37	9	宁	字
39	3	船	(drugi sličan znak)
46	18	合	" " "
57	1	合	" " "
59	15	頁	" " "
95	25	頁	" " "
62	16	圖	国
68	18	jü	žü
89	1	ko	he
97	25	𠂇	(vidi stranicu 56)
98	9	畵	理
104	27 i 28	dzao	cao
107	24	u	ku
109	9	早	古
na više mesta		□	□

Gradska knjižnica
Ivan Vidali

ZAV
A/91

910031503 / 292

Vlastita naklada 1000 primjera

三十一十二月〇一九五八年